

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetam za avstro-ograke dežele na vse leto 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 8 K. 50 h., za jeden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljane brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za jeden mesec 1 K. 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na narodno brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od stiroporne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo jedenskrat tiska, po 10 h. Če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopis naj se izvoč frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bira govorijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Brutalni nagoni Gorenjcev.“

Z Gorenjskega, 18. julija.

Visoko gori nad Krko leži prostorna novomeška proštija, nizko dolni na drugi strani pa stoji grad, tak, kakor so bila grajska poslopja manjših vlastelinov na Dolenjskem z 200 orali zemlje in 20 tlačarskimi »dušami«. Proštija kaže, da je bila sezidana v časih, v kajih so bili Cistercijani mogočni in merodajni na Dolenjskem. V tej proštiji zdaj ne domuje benediktinec ali kak potomec kranjskih plemenitaških rodovin. Samo slike tacih plemenitaških sinov so razobešene po prostornem hodniku proštije. To zidovje in te slike vedo dosti povedati o življenju minoličnih časov. Bilo je prelepo tedaj. Zidovje dolni v gradu nima toliko povedati, »Ahnensala« in slik orjaških grajščakov iz Steinbrückla tudi ni tam dolni. Tam gori pričajo nekatere podobe proštov iz davno minole dobe, iz časov tlake in desetine, kako jo bilo tu življenje. Gospiske narave razodevajo ti obrazi. Oči željne življenja, polnega življenja, roke, ki grabijo tje v vesoljnost. Tam dolni mali vlastelin, ki je gledal dolgočasno tja v mrtvo Krko, pa časih škiljavno gori proti proštiji, proti Mihovemu, Ruperčvrhu in v duhu tje proti Turjaku; bil je le spremjevalec teh večjih gospodarjev tedanje kmetije, če so šli pogledat kam v druge dežele ali na lov.

V teh dveh poslopijih je v poslednjem času zopet živo postal. In sladke, pre-sladke sanje snivata posestnika istih. V korespondenci sta po telegrafu brez žice, časih pa vkljup sedita pri izborni kapljici renskega vina, kakor se to spodobi nositelju skriviljenke in grajskemu gospodu. Sanjata o preteklosti, sanjata o bodočnosti.

Majhen, okrogel prošt hodi po mostovju proštije in gleda okolo po svojem »Ahnensalu«, kjer vidi visoka čela, srpe

oči, orlove nosove in tiste ošabne, gospodske ustne! Zrcalo mu pravi, da ni ni več takega dobiti. Degeneracija!

Zdolej pa gleda grajščak žalostno v Krko. Kako bi bilo lepo, ako bi se še živel tako, kakor pred več sto leti in biše to bilo povrh, da bi Krka nosila velike ladije in bi bilo vse polno okolo gozda in med gozdi nekaj sto kmetov v prekrasni zadružni kmetiji davno minoličnih časov, v mestu nad njim dosti »Pfeffer-säcke«.

Grajščak tu dolni ni kmetije sin. A meščanskemu človeku rad ustaja spomin prejšnjih časov, ako mu da usoda vsa gradič v last. Zato ni dal naš grajščak izbrisati svojega gradu iz imenika plemenitnikov ter ga premestiti v imenik nekdanjih tlakarjev. — Ti prelepi časi so minoli, nikdar se ne vrnejo več! A, še se zgodi, da se na mesto prve osebe v deželnem dvorcu pokliče človek iz gradu! — In v gradu našega grajskega gospoda vodijo še posebne široke stopnice v prvo nadstropje, v »herrenzimmer« in so posebej ozke stopnjice za služinčad. — Gospodovati, — segati v polno, ah! Ta grajščak ni zastonj na Dunaju stremil po plemstvu in razumljivo je, da danes tako ljuto sovraži meščane. Žlahntno stvar se čuti in meščanstvo mu je dobro za to, da mu služi, da mu tlakari. In tudi gori nad Krko, kjer vlada ta infusa in skriviljenka, so živi spomini na prošlost in upi na boičnost. Kaj ta palica, — 2000 gld. na leto, »zum Leben zu wenig, zum Sterben zuviel!« In gospodovati, tje razprostreti se čez celo deželo! Augenblick, steh' still, du bist so schön! Čas je minut, v katerem so zasedali mesta višjih, najvišjih duhovnikov sinovi plemenitašev. Iz mase ven vstajajo duševni orjaki, slabotnih mišic sicer, pa tudi gospodske narave.

Oba sanjata. Grajščaka je nedavno ujezel človek iz mesta gori, — »borniran liberal« in vrgel je v jezi v »Slovencu« med farovski slovenski svet svoje sanje: »brutalni nagoni Gorenjcev«. Oba gospoda

mislita na dva Gorenjca tam v Ljubljani, katerima solnce tako ljubo lepo sije, ki še zasedata sedeža nad drugimi, — ostaline nekdanjih zlatih časov. Grajščak ropota dalje v »Slovencu« in hodi na visokem koturnu. Dal se mu je prostor v »Slovencu«, da liberalce opsuje, a zdaj hodi dalje, sega v revir viteza sv. Duha. Hvali samega sebe, da se kar kadi. Tudi v tem mu postavlja višji rekord. Vitez gleda srdito proti Dolenjski. To, kar dolenska domišljavost zna, to je meni malenkost! — In prekosil jo je skoraj kmalu potem v deželnem zboru, to dolensko domišljavost; razsajal je s svojimi Sanho Pansi in skoraj debeleje psoval, kakor pa grajščak, »der rasende Roland« na svojem gradu.

Boj za prednost, boj za prvi rekord v bojkotiranju, psovanju liberalcev in meščanstva se je unel in zbudili so se »brutalni nagoni« jednega Gorenjca, ki je ploskal svojemu vitezu ter mu dal po svojih trobentah peti hozano. Drugi Gorenjec pa, ki po mnenju našega grajščaka »nima več, kakor tri realke in komaj še pisati in brati zna«, se je spomnil v tem trušču tradicij kranjskih deželnih glavarjev, in zadobil hudo rano.

V našem dolenskem gradu ob Krki in v naši proštiji nad Krko sta dva človeka mislila v teh viharnih dnevin isto: »Vlada, prijatelj, vlada!« — Jeden je alfa in omega iste na Dunaju, drugi v Ljubljani. — Hitro je treba pokazati, da je še nekaj »staatsverhaltendes Element« v naših gradovih in proštiah! In trobentice tudi imata: »Vaterland« in »Dol. Novice«. — V Štemburjevi gostilni so na obedu profesorji, justični in politični uradniki, tje prihaja kak gost iz Toplic, tje zahajajo duhovniki, tam je imel že prej grajščak svoj naborni tabor, zdaj ga ima tudi prošt. Tam pravita oba, kako je to grdo, če je omikan človek surov, če svoje nasprotnike psuje in nima drugih argumentov, kakor »lump«, »pes«, »krava« itd., tam obsojata oba viteza sv. Duha in njegove Sanho Panze. Prošt piše župnikom, da se ne

smejo izreči zaupnice temu vitezu in njegovemu hrabremu spremstvu, ki z zaušnicami preti, pa potem beži, če se vzdigne na drugi strani le jeden sam fizično močnejši človek. Dobre volje bila sta naša dva dolenska junaka precej dni. Rdečih lic sta prihajala k Štemburju, misleč, da se obnese dobro račun z »brutalnimi nagoni« Gorenjcev. Jeden »Gorenjcev« bo s stola padel, morda padeta obo in prosta bosta najlepši mesti v deželi.

Najpametnejši človek na Kranjskem je naš grajščak. Celo nemogoče je, da se ga prezre. — In grajščak je »na Kamnu«, kar je popolnoma novo. Ali dosti ima še trnja na poti do prvega mesta. Naš grajščak hodi zdaj obiskavat svoje stanovske tovariše v gradovih. Pred kratkim je bila visoka oseba v Toplicah. Peljala se je mimo gradu »na Kamnu« obiskat grajsko družino na oni strani Krke, ob Prečni. Naš grajščak gre hitrih korakov za njo. V krogu grajskih drugov zabavljala sta z najostrejšimi izrazi nad veliko neumnostjo in brutalnostjo viteza sv. Duha. »Popras-kajte ga, kjer ga hočete, pod kožo je ta človek povsed ordinaren plebej!«

Potem se pelje naš grajščak v Ljubljano. Obišče tam nekega liberalnega Gorenjca in mu pripoveduje, da je bil že od nekdaj pošteno katoličko veren človek. »Gorenjec« se mu »brutalno« smeje. Grajščak izve, da se ta »Gorenjec« ne da več farbati. Hodi dalje. Med drugimi liberalci zapetost do vrata in kar najbolj ženira, ironično smehljanje. — Med klerikalci tisti prijazni obrazi, ki nekako pravijo: »es ist so edel, wenn man Jemanden die Hand gibt, die man ihm von rechts-wegen in's Gesicht legen sollte. — Pri vradi tudi zapetost. Guten Tag, war mir sehr angenehm . . . Grajščak pride prav nevoljen nazaj na svoj grad »na Kamnu«.

Vroče je in naš gospod prošt je okrogel. Prošt ima dober jezik za pokušanje vina in tudi dober organ za kuhinjo. Tudi on je šel v Ljubljano, da izve, kaj se kuha — pri vradi — in zlasti, ako je

LISTEK.

Skušnjave.

Ljubljana se zavija v črno žalost, kajti dična in nakrat slavna predsednica katoličkih dam, Ana Druškovičeva jo je zapustila. Milo in ganljivo so se poslovile od nje naše brumne katoličanke, milo in ganljivo se govorile zadnje besede slovesa in milo in ganljivo jokale. Ženska klerikalna kohorta je ob generalko! Kje dobe novo, tako navdušeno, brihtno, lepo in tako pobožno voditeljico? Ako pregledamo vse katoličke dame od gospe Ledenevice do gospe Kregarjeve, nobena je ne more nadomestiti! Zato pa le tecite, solze, milo in ganljivo!

A še druga nesreča se pripravlja za Ljubljano: pater Hijacint, bivši Viktor Šega, sleče v kratkem svojo kuto, izstopi iz reda frančiškanov ter pojde na deželo kot posveten duhovnik duše past. Zadnje potovanje v Rim, ko je lastnoročno posajal katoličke dame v vagone ter jih s svojo mehko roko dvigal, opiraje jo na najmehkejše in najizdatnejše telesne plasti čistih brumnih teles, mu ne gre več iz spomina. Nemiren je postal, vleče ga v svet farovških kuharic, ki utegnejo vsak mesec v Rim ter rabijo vsaj vsakega pol leta kakega opiralca na najmehkejših

in najizdatnejših plasteh čistih brumnih teles. P. Hijacintu hrepeni srce po svobodi, po lepši in mlajši družbi in po lepših dohodkih, kakor jih ima v siromašni frančiškanski celici. Zato pa ga pošlje škof na deželo, kjer se lahko izkaže kot krepka opora katoličke organizacije.

Dà, dà, kdor je okusil kdaj sad spoznanja, tega skušnjave ne zapusti nikdar več. Skušnjava v obliki denarja, slave, zlasti pa mehkih in izdatnih telesnih plasti je posebno huda. In frančiškani so že od nekdaj trpeli na skušnjavah najsilnejše.

Po zatrilih starih cerkvenih učenjakov so skušnjave tako potrebne za krščanske duše, »kakor je potrebno milo in lug, da se umazano perilo opere«. Ko je prišel neki puščavnik k opatu Pastorju s pohvalo: »Oče! prosil sem Boga, in glej, osvobodil me je vsakršne skušnjave« — mu je odgovoril opat: »Sin moj, idi takoj in prosi Boga, da ti pošlje zopet skušnjave, da ne postaneš len in nedovzeten.« In puščavnik je bil gotovo kmalu ves prepaden od skušnjav!

Kakor učorumele oslovsko kože, so bile skušnjave v prejšnjih časih mnogo hujše, kot dandanés. Posebno rade so se lotevale pobožnih možkarjev, ki so se odtegnili svetu in — delu ter se preživljali v samoti s samim premišljevanjem.

Od nekdaj pa je bila posebno huda skušnjava ženskega spola. O puščavnicah in premišljajočih devicah pa ni nobenih tradicij, da bi bile imele toliko pretrpeti pred moškiimi skušnjavami. Ženske pa molče o svojih nemirnih urah ter si na tihem pomagajo, dočim moški trpe kriče!

O egiptovskem Jožefu vemo, da je bežal pred skušnjavo, pustivši celo svoj plašč v hiši Putifarice. Dandanés pa se sliši o tem ali onem, ki je obljudil večno devištvvo, da je bežal za skušnjavo, pustivši ne samo plašč, ampak tudi čevlje v svoji sobi.

Žalostno pa je, da se nevarnost skušnjave navadno šele spozna, ko je že prepozno. Če bi Eva ne bila šla k figovemu ali jabolčnemu drevesu, bi Adama skušnjava ne bila zapeljala; če bi David ne bil zlezel na streho gledat Urijevko v kopeli, ne zlezla bi skušnjava v njegovo srce; če bi Salomon ne bil lazil s harpo za ajdovskimi ženskami, ostal bi bil najmodrejši kralj; če bi ne bil Simson polagal svoje kodraste glave v naročje Delile, bi ne bil izgubil svoje moči z lasmi vred itd.

Bili so pa v prejšnjih časih tudi pobni možje, ki so se znali ustavljati skušnjavam. Sv. Rogerij je hodil tri leta med ljudstvom, ne da bi bil kdaj videl — žensko osebo. Gledal je namreč ne-

prestanov v tla. Dandanés bi ga gotovo poslali k dr. Divjaku!

Manj samozavesten v tem pogledu je bil sv. Jeronim, ki je pisal: »Ako kdo misli, da more sredi med skušnjavami živeti, ne da bi jim podlegel, ta se zelo moti. Kdo je še kdaj varno spal zraven gada?« Napadale so ga najhujše skušnjave zoper čistost, dasi se je zatekel v puščavo ter tam strogo živel. Baje pa niti potem ni bil varen, ko mu je Bog na priprošnjo docela spačil obraz, kakor ga vidimo na malanega v praktkah.

Pravi »grobijan« v tem oziru pa je bil Tomaž Akvinski, o katerem se pripoveduje, da »je prišla nekega dne predrznja oseba k njemu, da bi ga oropala nedolžnosti. Takoj se je zatekel k molitvi ter molil glasno: »Ne dopustita, o Gospod in devica Marija, da bi izgubil dragoceni zklad nedolžnosti!« — Okrepčan po tej molitvi, je zgrabil z ognjiča žareč ogorček ter spodil z njim skušnjavo skozi vrata. Brčas ni imel pri roki sredstva naših farovških kuharic — metle, ali mu pa niso bili znani policijski varnostni predpisi, da se ne sme okoli letati z žarečimi ogorki.

Puško v koruzo pa je vrgel pred skušnjavo sveti Frančišek Salezijanski. »Trpel je nekaj časa strašne skušnjave. Potožil se je sveti Frančiški (dokaz, da

že zrel oni drugi »Gorenjec«, da se ga pošlje tje v Gorenji grad v savinski dolini, — še nekaj kilometrov višje, od tam kjer si je naš grajščak nekdaj vroč glavo hladil. Naš g. prošt Študing že dalj časa — študira pa še najnejše od tistega časa, ko je vitez sv. Duha hotel prekositi v deželnem zboru našega grajščaka, — obraze proštov plemenitnikov na mostovžu proštje, študira jih pred zrcalom.

A menda je bilo vse zaman. Ko sta tisti Gorenjec, ki je prošt na potu, in pa vitez sv. Duha izvedela, kakre naklepe kujeta prošt in grajščak na Kamnu, da pripravlja revolto, so se v njih obudili brutalni nagoni. S trdo roko sta posegla vmes.

Meglica se vzdiguje. V četrtek je bilo v Stopicah vse črno. Zbrali so se tam duhovniki novomeške dekanije, da se odločijo, na katero stran stopijo. Tu prošt in grajščak na Kamnu — tam Gorenjec z zakrivilenjo in vitez sv. Duha. In že razširjene govorice naznajo resnico, sta prošt in grajščak učakala velik poraz, vitez sv. Duha dobi za upnico. Proti njej so bili menda le trije duhovniki: prošt, vikarij Watzl in župnik Krainer . . . drugi so vsi pokazali hrbot proštu in grajščaku na Kamnu . . .

Novi učiteljski disciplinarni zakon na Štajerskem.

Naučni odsek štajerskega deželnega zboru je storil velik zgodovinski korak: vložil je predlog za novi disciplinarni zakon učiteljstva. Na prvi pogled se bo zelo morda to komu manj važno za javnost, češ, da se tiče le enega sloja, in še tukaj le onih, ki zabredejo v kako nevšečno priliko ter pridejo v dotiko s disciplinarnim zakonom. Toda tukaj je upoštevati dvojno. Z učiteljsko zavetjo in njegovim samostojnim, naprednim mišljenjem rastejo tudi novi njegovi sovražniki, posebno med duhovniškim stanom. A kakor znano, je to ona vrsta sovražnikov, ki ne nastopa z odkritim vizirjem, temu se plazi za svojim plenom prav po mačje ter mu zasadi kremlje v tilnik. Maščevanje teh ljudi obstoji namreč v bojaljivih, podligh denuncijah pri učiteljskih višjih instancah.

Drugo zlo pa je, da se proti takim sovražnikom ovadeni učitelj niti braniti ne more, ker mu ostane prikrit ter se po dosedanjem disciplinarnem zakonu tudi zagovarjati ne sme. Izročena je njegova usoda na milost in nemilost ovaduhu in disciplinarnemu sodišču. Koliko učiteljskih žrtev ima tedaj na vesti ta nevreden despotizem!

Najhujše deluje zastarani aparat tam, kjer je napredno in radikalno učiteljstvo podrejeno klerikalnim šolskim oblastim, kakor n. pr. na Nižje Avstrijskem, osobito na Dunaju, pod Luegerjem, najhujšim sovragom svobodomiselnega učiteljstva.

Posledice so vidne. Svobodomiselno učiteljstvo se nahaja v vednem strahu pred skritimi sovražniki. Marsikje je rodil ta

pokojna Pavlina Pajkova ni imela popolnoma prav, ko je trdila, da ni mogoče čisto nesebično prijateljstvo med moškim in žensko) pismeno: »Mene skušnjave tako silovito napadajo, da se mi zdi, kakor, da mi manjka potrebne moći in ustavljenja in da bi padel, če bi se mi ponudila prilika v to.«

V neki nabožni knjigi čitamo pogovor štirih pobožnih samostanskih bratov, kako se bojujejo zoper skušnjave. Prvi ni poznal nobenega stredstva ter je le vprašal tovariše za svet. Drugi je odgovoril, da premišljuje grdobo zapeljanega in ostane nedotakljiv. Tretji je povedal, da se vrže na trebuh na zemljo, kadar se mu bližajo skušnjave ter kliče božje usmiljenje na pomoč. Četrти pa je imel še boljši recept: »Ako se mi bližajo skušnjave, zaprem okna in vrata svojega srca. Ako potem skušnjave trkajo ter zahtevajo vstop, odgovorim od znotraj: »Za vas tukaj ni prostora; je že vse zasedeno. Le proč od tukaj, le proč! To ponavljam tako dolgo, da skušnjave res odidejo.«

Skušnjave so bile torej že od nekdaj zelo nadležne. Čudno pa je, da se niso nikoli tako nasilno bližale delavcu-trpinu, kakor pa redovnikom in puščavnikom, ki so brez posla premišljevali, dasi so zraven bajě jedli le kobilice in koreninice ter pili vodo. Zato pa bi jim bil storil brezvomno velikou uslugo oni, ki bi bil tem mučenikom nasvetoval za

strah vsaj streberstvo, če ne naravnost neznačajnost. Nevpogljivi in jekleni značaji med učiteljstvom, ki vkljub vsemu zalezenju hodijo ponosno svoja pota ter se ne boje nikjer pokazati svojega radikalnega prepričanja, pa imajo dan na dan izbojevati toliko bridkih bojev, da se krepki in nevpogljivi značaji med mladino pač neradi odločijo za tolike neprilike pri tako pičilih dohodkih. In vendar je ravno med učiteljstvom najbolj potreba oseb, ki samostojno mislijo in delajo, ne da bi bili na vse strani odvisni in odgovorni.

Kako resno je naučnemu odseku na tem, da se odstrani ta cokla na naračaju svobodomiselnega in značajnega učiteljstva, pokazal je s tem, da skliče enketo štajerskega meščanskega in ljudskošolskega učiteljstva, da vsestransko presodi in pretresa načrt novega disciplinarnega zakona.

V novem disciplinarnem zakonu je ovržen ozir. izpremenjen § 54 drž. šol. zakona, potem pa tudi §§ od 40 do 51 zakona z dne 5. februarja 1870 glede učiteljskega disciplinarnega postopanja.

Najvažnejše določbe novega disciplinarnega zakona so glede preiskovalne, sodne in prizivne inštance. Kot preiskovalna inštanca fungira okrajni šolski svet. Ako se uvede disciplinarna preiskava, se mora obdolženi takoj obvestiti; o obdolžitvi ga je zasligli ter se mora njegova ustna ali pisemna izpoved priložiti aktom. Dovoliti se mu mora nadalje vpogled v preiskovalne akte ter da navede svoje razbremenilne priče in drug dokazilni material. Po zaključeni preiskavi se mora obdolženec takoj obvestiti o izidu.

Sodna disciplinarna inštanca je e. kr. deželni šolski svet. Obravnave se vrše pred isto kotradiktorično. Obdolžen se lahko ustno zagovarja ali vpošlje pisemni zagovor. Obravnava ni javna.

Prizivna inštanca je glede krvde kakor tudi odmere kazni e. kr. načeno ministvrstvo. Oblika postopanja pri prizivni inštanici ostane nespremenjena.

Kdor zna ceniti kulturni pomen samostjnega in neodvisnega učiteljstva, ki goji lastno mnenje in dejanje brez bojazni pred samovoljnostjo vladajočih sil, ta bo pač novi disciplinarni zakon z veseljem pozdravil kot pravo dobroto učiteljstvu, šoli in ljudstvu. Naj bi štajerskemu zgledu sledili vsi v tem oziru zaostali deželni zbori!

V Ljubljani, 19. julija.

Nova akcija za novo češko-nemško spravo.

Berolinski »Börsen-Courir«, ki slavi Körberja kot zmagalca Ogrske, poroča tudi, da se je izprožila nova akcija za češko-nemško spravo, in to s privoljenjem Nemcev, ki so baje zadovoljni, da se pripozna Čehom notranji češki uradni jezik, vsled česar bo mogel parlament zopet mirno delati. »Pravo veselje je« — meni »Börsen-Courir« — »biti v Avstriji ministrski predsednik. Od Scyle ogrske pogodbe do

obrambno sredstvo veliko dela, malo poležavanja in premišljevanja ter — lahko večerjo.

Ne vemo sicer, kakšno sredstvo rabijo dandanes nasledniki premišljujočih puščavnikov. Toliko pa je gotovo, da ne podijo skušnjave z žarečimi ogorki, niti se bičajo in trkajo ob zid, niti si ne devajo kamna pod glavo. Bolj verjetno je, da se pritožijo kaki prijateljici ter se podpišejo: »Tvoja Pepca«. Skušnjave so prihajale v starih časih v različnih podobah. Evo je zapeljala v podobi kače, svetemu Antonu puščavniku se je prikazala v podobi — prašiča. Celo Lutra je obiskala skušnjava, ko ni bilo Katre zraven. Toda Martin je bil radikalni Nemec. Zgrabil je velik črnilnik ter ga zalučal v — zid, kjer je sedela skušnjava — muha.

Skušnjave pa tiči bajě v vsakem telesnem in duševnem užitku. Tu čepi na mošnjičku denarja, tam na igralnih kartah, posebno pa pleše po robu kozarca. Tako je bil neki prianek uverjen, da je v vsakem dvanaestem kozarcu skušnjava, zato pa je vselej dvanaestti kozareč proč zlil, potem pa — nadaljeval.

Sedaj imamo pasje dneve, in sedaj so skušnjave najhujše. Zato ne posnemajmo Davida po kopališčih ali Simsona po letoviščih ali p. Hijacinta na železnicah, zakaj potem smo gotovo izgubljeni na vekomaj!

A. Jugovič.

Karibde jezikovnega vprašanja je le korak, in tako je avstrijski kabinet vedno med dvema suvalcema. Čudno torej ni, da je strlo že marsikaterega nežno organizovanega kabinetnega šefa, in tako je pravi čudež, da je vkljub zmešnjavi, ki je vladala v notranji politiki za časa nastopa g. pl. Körberja, kabinet v glavnih osebah še neizpremenjen, ter da obstaja že tretje leto. Seveda je moral veliko žrtvovati na oltar parlamentarizma, in državni proračun je tako narasel vsled želj raznih parlamentarnih strank, ki so zahtevale velike kanale, zidanje železnic, ogromne podpore posameznim deželam itd. Torej ne le za vojne je treba denarja, denarja in zopet denarja, temuč tudi za vzdrževanje miru, vsaj parlamentarnega miru na Avstrijskem. Nobena žrtva pa ni preveč velika, da se vpelje v državi zopet zadovoljstvo.

Tirolski deželni zbor ododen.

Boj za južnotirolsko avtonomijo je ododen. Načrt, ki je bil v odseku skoraj soglasno sprejet, je dobil končno v plenumu deželnega zborna same sovražnike. Nemci in vlast so Italijanom dovolili svoj deželni odbor in svoj deželni šolski svet, a med jedjo so dobili Italijani nakrat požrešen tek ter so hoteli, da se odtrga tudi dolina Fassa nemškemu delu Tirolske ter prideli italijanskemu delu ter da se dolina Fleins ne zveže z nemškim Neuemarktom, nego s Trentinom. Italijani so grozili celo z obstrukcijo, ako se jim ne vstreže, zato je deželni predsednik deželnega zbor odgodil do decembra. Italijani so se pokazali jako slabe politike, ker so vsaj začasno pokopali lastno korist, in sicer iz gole domisljavitosti ter iz precenjevanja svoje važnosti.

Madjarizacija.

»Bud. Hirlap« je prinesel zanimiv članek o madjarstvu Budimpešte ter trdi, da je 55% vsega okoliškega prebivalstva nemadjarska ter da govori drug jezik. V Bekes Mayieru zna med 2029 dušami le 192 oseb madjarski, v vsej biaški okolici od 40.000 prebivalcev le 12.000. V Budimpešti se silno nemškutari. Madjari govore radi nemški, še rajše pa Madjarki. Pisatelj članka se je postavil na ogled raznih obljudnih ulic in dogonal: med 500 mimočim je govorilo 263 oseb madjarski; 45% nemški, 5%, slovaški, 4% angleški in 2% francoski. Na nekem glavnem trgu je govorilo med 1000 mimočim le 490 oseb madjarski. V Siofoku letujejo madjarske dame. Tam večina govori nemški. V gostilni z 31 mizami se je govorilo pri 28 mizah le nemški. Pisatelj torej pravi, da je neumno, madjarizirati druge narode, Slovake, Rumune in Nemce, kajti najprej naj pomembajo rojaki Madjari pred svojim pragom, t. j. madjarizirajo naj najprej sebe!

Položaj v Južni Afriki.

Kaj se godi v Južni Afriki, ne v pravzaprav nihče, kajti cenzura za časopise in brzovajke še ni odpravljena. Nenjube vesti se torej večinoma zatarejo. Vzlici temu pa uide nekaj vznemirjavajočih novic v svet. Tako na primer, da se angleški kolonisti naseljajo na zemlji Burov. Vlada je izdala v juniju razpis za prodajo zemljišč po mestih in na kmetih ter je ponujala kar cele okraje. Angleži so torej Burom zemljo vzel ter jo sedaj oddajajo. A kje se naselijo Buri? Reuterjev biró poroča, da se je naložil Burom davek, ki naj deloma pokrije škodo vojne po mestih in glavnih krajih. Ako je to resnica, krišjo Angleži že danes mirovne točke. Tudi denar, ki so ga dobili Buri za odvzetje konje, zahtevajo Angleži baje zopet nazaj. Sedaj pa se javlja, da hoče nastopiti Anglia proti glavnemu glavarju Basutov, Joelu Maloppu radi veleizdajstva. Višji glavar Basutov, Levothodi ga noče izročiti, zato se na meji zbirajo angleške dete. Pripravlja se torej vojna s Kafri. Basuto so najbojevitiji in duševno najrazvitejši kafski rod, ki imajo v oblasti najobširnejše ozemlje. Kako nevarni so Basuti, se je pokazalo v bojih proti Burom leta 1851, 1858, 1865. in 1867. S težkimi žrtvami in z velikimi izgubami so napravili Buri red, a Basuti so ostali neodvisni. Gorato ozemlje bo delalo Angležem iste težave, kakršne je delalo Burom pred 50 leti. Dežela Basutov je velika 10.000 kvadratnih milij ter šteje 300.000 prebivalcev kafskih in 600 belega rodu. Basuti morejo postaviti na noge 70.000 izvrstnih jezdecev

Tem pa bi se pridružili še Kafri v Južni Afriki. In kaj bodo napravili Zulu in Swazikafri? Ti so ponudili že Krügerju svojo pomoč, a njih ponudbo so prepošteni Buri odklonili. Če nastane nova vojna, bo prav tako huda in dolga, kakor minola. Samo izid je še dvomljivejši!

Najnovejše politične vesti.

Za nemškočeške spravne konference ima že vlast izdelan elaborat. Pogajanja se bodo vršila v začetku decembra, a se še ne ve, ali v Pragi ali na Dunaju. Vlada upa doseči vsaj toliko premirja med obema narodoma, da bo mogel državni zbor nemoteno delovati. — Kronanje angleškega kralja je določeno officialno za 9. avgusta t.l. — Bolgarski zarotniki. Grška vlast je prijela v Atenah 26 bolgarskih zarotnikov iz Makedonije, pri katerih so se našla pisma bolgarskega komiteja, naj preskrbe dinamita in druge razstrelbe, ker hočejo vse grške cerkve, šole in javne zgradbe pognati v zrak. — Izgnani menihi. Predsednik Roosevelt je pisal papežu, naj odpokliče menihe s Filipinskimi otokov. Ker je papež to odklonil, mu je naznani predsednik, da bo menihe izgnal. — Med Črnogorci in Turki je prišlo na Mokri planini zradi preporne zemlje do spopadov. Turški mejni komisar je zapovedal Turkom in Albancem streljati ter sta dva Črnogorca mrtva. Tudi več črnogorskih koščkov Turki začiali. — Nemški cesar obiše 3. avgusta, vračajoč se s severa, angleškega kralja. — Monopol užigalic. Ogrski finančni minister je predlagal, naj prevzame Avstrija z Ogrsko vred vžigalice v monopol. — Gornjeavstrijski deželni zbor se je včeraj zaključil. — Nova vojska v Južni Afriki. Govori se, da bo Angleška najbrže primorana pričeti znova vojsko. — Irski podkralj je odstopil.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Jelšah. „Slov. Narod“, pa tudi drugi listi, prinesli so novice, da se tukaj ustanavlja neko gospodarsko društvo, oziroma konzum. Da se pa nihče ne bo po krivem kot ustanovitelj tega nebodigatretja sumil, se konstatira, da ni oče tega društva nihče drugi, kakor dobrin slaboznani H. W. Tanschitz, mož, ki je celo četrstoletje v šmarskem okraju denar na obresti po 24% izposojeval. On je bil toraj čisto navaden izkorisvalec sile in potrebe bližnjega tako dolgo, dokler ni poklicana oblast takemu vampirskemu izsavanju ljudstva na drastičen način prepotrebni konec napravila. Vendar pa je ta poštenjakovič v svesti, da se mu je tako velika krvica zgodila, kajti imel ni sam sebe nikdar za oderuha, marveč za velikega dobrotnika posojilo iskajočega trpina. Ker torej po starini metodi več odirati ne sme, zmisli si je novo metodo osrečevanja, t. j. krčmarski, mesarski, pekarski, gospodarski konzum, ki bo tudi denar izposojeval (pod novim imenom staro odiralnica?). Za to narodno gospodarsko pokrivo ne stoji ne posvetna inteligence, ne naša duhovščina, čeprav se je sladki in gostobesedni Hugo predrnil, prvo kakor drugo za svoje nakane pridobiti. Pa tudi razumni kmetje mu niso v zaslonu in le nekaj takih eksistence, ki nimajo nič izgubiti, bo njegova tovarišija, če sploh do društva pride. Tanschitzu so pa tukajnja tla vroča; rad bi jih zapustil, a kupea ne more dobiti za svoje nepremičnosti. Ponudil je šmarski gostilničarjem, trgovcem, mesarjem, peku, naj mu drage volje za nesramno visoko ceno vse odkupijo ali pa od njega najmejo, sicer pa ustanovi imenovani konzum. Gola farbarija in nekakšna čifutska finta je vse, kar se je v časopisu o tem društvu sedaj pisalo; vse to je le revolver na prsi tukajnjih obrtnikov. Osupnilo nas je, da je celjska „Domovina“ med vsemi listi najbolj obširno, rekli bi, da je z vmeno pisala o bodočem konzumu, med tem ko je bilo iz „Slov. Naroda“ koj razvidno, da društvo ni prijazen. Nad tem je tukaj obče ogorčenje. „Domovini“ morale bi pa naše razmere znane biti; ona prva ne bi smela te zadeve objaviti in če je mar inspiracija ali dopis prišel od strani, ki je brezvsečno zamorce prala. Konzuma se tukaj ravno tako nihče ne boji, kakor za njega očeta ne mara in so se te vrste le napisale

Dalje v prilogi.

z namenom svetu zadevo v pravi luči pokazati. — Quousque tandem abutere, „sakramokra“, patientia nostra? — Še zaplešemo in pometemo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. julija.

— **Osebne vesti.** Polkovni zdravnik v Klatovem g. dr. Vit Červinka je imenovan okrožnim zdravnikom v Žužemberku.

— **Deputacija obč. sveta,** ki je bila izvoljena v zadnji seji, da intervenira pri ministrstvu za stran prodaje, oziroma zamene stavbišča, kjer stoji sedaj staro gimnazisko poslopje, je že na Dunaju in se je včeraj oglasila na pristojnih mestih.

— **Nezaupnica dr. Šusteršicu.** Odbor za osuševanje barja, torej veleimenitna korporacija, je v svoji zadnji redni seji izrekel dr. Šusteršicu soglasno nezaupnico. Deželnki odbornik gosp. Povše, ki je član tega odbora, se ni upal ugovarjati nezaupnicu, ki jo je predlagal in izbrano utemeljeval vrhniški župan, g. Jelovšek. Stoprav po glasovanju je vzdihnil g. Povše: Tega pa vendar ni bilo treba; da bi vsaj med nami ostalo in ne v »Narod« prišlo!

— **Divjanje davčne administracije.** Ko se je v državnem zboru razpravljalo o osebni dohodarini, je imel finančni minister polna usta lepih fraz in posebno sladko je pripovedoval, kako novi davčni sistem povzdigne davčno moral. No, pri občinstvu se je davčna morala res povzdignila, ali divjanje davčne administracije jo tudi že ubija in danes se čedalje bolj razširja nazor, da je tepec, kdor podaja resnične in pravične napovedbe in da naj vsak prikrije, karmore, kakor pred tujo armado, ki hoče izprešati vojno kontribucijo. Tako mnenje bi se gotovo ne bilo udomačilo, če bi se davčna oblast količaj držala zakona. Ko bi davčna oblast ne zaračunavala ljudem veliko večjih dohodkov, kakor jih imajo v resnicu. Upeljalo se je kar sistematično zviševanje osebne dohodarine in to se izvršuje popolnoma mehanično. Davčna oblast čisto nič ne vpraša, če ima kdo res kaj več dohodkov, kakor predidoče leto, ali če jih nima. »Tauchen« pravi g. Kittag in kar na kratko se nesrečnika potisne v višjo stopnjo. Če se gostilničarju, ki ima kvečjemu 5000 K dohodka, zaračuna dohodka 15.000 K, če se manjšemu trgovcu v štirih letih zviša davek za 100%, dasi ni nič na boljem, kakor ob upeljavi osebne dohodarine, če se revnemu tiskarju, česar dohodki se dajo na vinar konstatirati, zviša davek od 10 K 80 v. na 12 K, dasi je evidentno, da nima temu primernega dohodka — potem se mora pač vprašati: kakšna pa je morala davčnih oblastev? Odgovoriti na to vprašanje ne moremo, kajti če bi hoteli dati izraza ogorčenju občinstva radi postopanja davčnih oblastev, bi bili gotovo zaplenjeni. Česar pa mi ne smemo povedati, naj povedo naši poslanci, ker tako divjanje, kakršno je upeljala davčna administracija, se ne da več prenašati, to divjanje se mora brezobzirno razkrinkati.

— **Štiftana' maša ali farska bisaga ni nikdar polna.** V romančino divnem Obrhu pri Dolenji Vasi živi trojica devic, katerim je glavni smoter tožarjenje in pričkanje, ter se ravno tako dobro poznane pri vseh instancah, kakor doma. Nedavno tega hotel je cestni odbor ribniški v svrhu preložitve ceste odkupiti od Obrških devic parcele, da bi se tudi ob povodnih lahko prehajalo, kar je sedaj zelo nevarno. Posestnice so seveda že principialno nasprotovale ter se izrazile, da ne odstopijo za nikako ceno tistega kosa parcele. To je tudi naš gospod župnik Salehar izvedel in misil si je: tu bi se dalo kaj zaslužiti. Smuknil je torej v Obrh ter tam nagovarjal — rečene tri device, naj odstopijo dotično parcelo za preložitev ceste, za to pa naj bi se brala, štiftana' maša za njih starše. S tem predlogom so bile ženske zadovoljne, ker so dobro vedele, da naredi dobro kupčijo, akoravno same ne dobe ničesar. Župnik, ki je objednem tudi občinski odbornik, šel je vesel k ob-

činski seji ter tam stavljal predlog, da naj se plača ena, štiftana' maša za ranjce starše obrških. Mož si je mislil, da predlog gotovo prodere, saj je on vendar le župnik, da bodo odborniki pokimali in predlog bo obveljal. Pa mož se je vrezal. Pri seji se je namreč vprašalo, koliko bi stala takšna maša in gospod župnik so blagovolili usta odpreti in zaslišalo se je število 70. Torej sedem deset goldinarjev za mašo, dotedčni kos zemlje se bode pa somočjo postave paragrafa dobil za 20 goldinarjev. Salehar je hotel v večjo čast božjo kar 50 gld. pobasati v farško bisago. Kdor zna, pa zna!

— **Prvo sv. obhajilo in slepa miš.** V torek so imele učenke trnovskega samostana na Notranjskem prvo sv. obhajilo. Po sv. obhajilu povabil je gosp. dekan otroke k sebi, da se nekoliko okrečajo. Najprvo so morala dekleta spiti kozarce vina na »bok«, da se razumem, dekleta, 8 do 12 let stara! Ko so bila dekleta vinjena, pridele so se raznovrstne igre. Močnejša dekleta napravila so z rokami gosp. dekanu stolček, dekan se je usedel, pa hajd po sobi. Oh, to so se nedolžni otroci smeiali! Dekleta neki niso mogla dolgo časa nositi težkega dekanovega telesa, kajti zgrudile so se na tla, gosp. dekan je pa telebil na dekletca. — Nato so se igrali slepo miš. Seveda je bil gosp. dekan »slepa miš«, skakal je sem in tam, pridno prijemal nedolžne otročice, ker je imel ruto čez oči, seveda ni videl, kam je prijet. Po mnogih tako spodbudnih igrah so šli otroci veseli domov. Med potjo pa dala so dekleta na prašno cesto. Imela so pač preveč petijota v glavi. Pavčnikovo hčer, dekleta 10 let staro, so morale tovarišice domov vleči — bila je preveč pijana. — Pač res, prvo sv. obhajilo, pijana dekleta — pa slepa miš, — to nam dovolj jasno priča, da vera ni v nevarnosti.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je danes vročil g. Ivan Jebačin, trgovec in tovarnar v Ljubljani zopet 200 K kot izkupilo od kave. Do sedaj je že naklonil povodom kupčije z družino kavo 3400 K. Lep dohodek se je pridobil tem potom v slovenske kulturne namene, a bil bi lahko še večji, da bi rabili Slovenci le to izborno blago domače industrije. Torej Slovenci! Svoji k svojim v prid obmejni slovenski mladini.

— **Prva velika ljudska veselica** se priredi 10. avgusta na vrtu g. Koslerja s sodelovanjem raznih društev v korist »Ljubljanske društvene godbe«. Več sledi. — Za »Ljubljansko društveno godbo« poslal je g. Fran Seunig 30 K kot zakonito pridobljeno globo. — Gg. Perdan in Gorjanc sta pooblaščena nabirati darove in prispevke za šaljivo loterijo.

— **Ljubljanske mestne ljudske šole.** Letna poročila ljubljanskih javnih ljudskih šol in III razredne vnanje meščanske šole pri Uršulinkah kažejo, da je ob sklepu minolega šolskega leta obiskovalo iste 3215 otrok (1536 učencev in 1679 učenk), katere je v 56 razredih poučevalo okoli 80 učnih močij. Od 3215 obiskujučih otrok jih je stanovalo v Ljubljani 2895, zunaj mesta 320. Od teh je plačalo celo ukovino 221 (= 1326 K), polovično 107 (= 321 K), a 2887 otrok je bilo plačevanja iste oproščenih. Po narodnosti je bilo 2865 Slovencev, 323 Nemcev, 1 Hrvatica, 2 Čehinji in 24 drugih narodnosti. — Kako skrbna mati je vrlada Nemcem, kaže dejstvo, da sta za 323 Nemcev dve javni ljudski šoli, t. j. deška pet in dekliška osemrazrednica! Najlepše — toda za dotične starše Slovence pač pomilovalno — pa je dejstvo, da skoraj na obeh imenovanih šolah prevladujejo Slovenci! Na deški V. razrednici je od 214 učencev 127 Slovencev (= 62,62 %) in le 80 Nemcev (= 37,38 %), a tudi na nemški dekliški VIII. razrednici je 42,85 % Slovenc! — Spominjamo se svoječasnih napadov kranjskih in izvenkranjskih političnih listov, češ: mestni šolski svet je kriv teh razmer. Dotični gospodje, ki se skrivajo za predale takih listov, iz gotovih in znanih uzrokov nočejo javno priznati, da ima mestni šolski svet kot c. kr. šolska gosposka, podrejena c. kr. deželnemu šolskemu svetu, v tej zadavi tako roke vezane, kakor vsak drug c. kr. okrajni šolski svet z okr. glavarjem na čelu. Mi — kakor rečeno — le pomilujemo dotične starše Slovence, ki ali prostovoljno ali po gospodarjih prisiljeni vpisujejo svojo deco v nemške šole, kjer so potem tako otroci kakor i učitelji celo šolsko leto pravi trpini.

— **Z Jesenjo se nam piše:** Dež. predsednik baron Hein je iz Kranja prišel k nam. Na Hrušici si je ogledal stavbe za novo železnicu, potem pa tovarne kranjske industrialne družbe tu, na Savin na Javorniku.

— **Dolenjsko vino na Češkem.** Znana Colaričeva kapljica priljubila se je pevcem o Binkoštih v Ljubljani koncertujočega pevskega društva »Smetane« v Plzni. Omizje »pri roži« poslalo je po odhodu pevcev sod tega vina društву »Smetani«. Pevci ga pa niso sami izpili, marveč so ga podarili odboru za priredo »Školske Matične« slavnosti v Plznu. Pustili so Dolenca v butilke pretočiti in na butilke prilepiti vinjete z napisom: »Matični slavnosti v Plzni 1902. Čviček z Lublanč včnovaný zpěváckým spolkem »Smetana«. Dne 6. t. m. vršila se je velika »Matična« slavnost v Plznu. Poroča se, da je Colaričev Dolenec udeležencem te slavnosti tako prijal, da so ga brhke Čehinje prodajalke v eni uri po prav visokih cenah razprodale. Ali bi ne kazalo napraviti v Pragi zastopstvo za prodajo dolenjskega vina? Domača produkcija rase tako, da pada cena vinu in se pridelek že ne more v denar spraviti, na Češkem pa zdaj pijó skoro samo židovski vinski fabrikat iz Ogrske.

— **Okrajna učiteljska konferenca kranjskega šolsk. okraja.** Letos se je vršila ta konferenca v prijaznih Cerkljah dne 16. julija t. l. Zbral se je vse učiteljstvo celega okraja. Pod predsedstvom gospoda nadzornika, ravnatelja A. Žumra, otvorilo se je zborovanje ob 10. uru dopoldne. Nastopil je najprej tovarš Rudolf Završnik s praktičnim poukom po formalnih stopnjah in je izvršil svojo nalogu prav dobro. Po nadzorniških opazkah je referiral o oceni šolskih zvezkov tovarš F. Luznar. Nato se je vršila volitev v knjižnični odbor. Ostali so vsi dosedenji. Po tej volitvi vršila se je volitev delegatov za deželno učiteljsko konferenco. Učiteljstvo je tu izvolilo tri odločno napredne tovariše, oziroma tovarišico gg. Fran Gärtner iz Kranja, Fr. Luznar iz Primskovega in Janja Miklavčič iz Kranja in pokazalo s tem svoje odkrito mišljenje. Po končanem zborovanju je bil banket v okusno pripravljenih prostorih Vauknove gostilne. Tu sta počastila učiteljstvo s svojim posetom predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta, preblagorodni gosp. Alfonz Pirc ter deželni poslanec in ud okrajnega šolskega sveta velenec g. Ciril Pirc. Gosp. nadzornik A. Žumer je napil g. predsedniku A. Pircu, katero napitnico je vse učiteljstvo navdušeno aklamiralo in na kar se je gospod predsednik z lepimi in za učiteljstvo navduševalnimi besedami zahvalil. Njegove besede so šle iz srca v srca. Tovariš Luznar je napil deželnemu poslancu g. Cirilu Pircu, za katero napitnico se je g. poslanec s krepkimi besedami odzval, da hoče on in vsa napredna stranka biti vedno podpornica učiteljstva. Nato smo sklenili izjavo, ki je bila že priobčena. Pevci so zapeli nekaj pesmic, prehitro pa je prišel čas odhoda. Segli so si v roke tovariši tovarišice, in odpeljali se na razne kraje. Mnogo učiteljstva si je ogledalo med potom prijetno letovišče »Sangrad«, ki je lastnina g. dr. E. Globočnika v Kranju. Ta izlet je bil jako prijeten in si je učiteljstvo ogledalo vse kopališče, ki je moderno in pripravno ograjeno ter ima lepe restauracijske prostore. Omenimo naj še, da je v Vauknovi gostilni v Cerkljah razkazoval gosp. Luznar z Vrhniko svoj harmonij in gramophon.

K. N.

— **Poskušnje z novimi topovi.**

V Meniški pri Cerknici so te dni poskušali streljati z novimi topovi. Ti novi topovi nosijo silno daleč. Prebivalci vsi Dobec so morali zaradi tega streljanja vsi zapustiti svoja bivališča, za kar pa jih vojni erar odškodi.

— **Vodovod brez vode.** V Bežljaku pri Cerknici imajo nov vodovod, pa vendar nič vode in morajo hoditi v Begunje po vodo!

— **Gledališka predstava v Vipavi.** Národna čitalnica v Vipavi predi v nedeljo, dne 27. t. m. v graščini pod Kostanjem gledališko predstavo, pri kateri nastopajo kot gostje člani slovenske drame iz Ljubljane. Vprizoril se bode igrokaz »Oče in očim« ali »Žensko otelo«. Vstopnice prodaja lekarnar gosp. Hus. — Vstop je vsakemu dovoljen.

— **Samomor v zaporu.** V Senožecah je bil v preiskavi oženjen Josip Mahnič iz Dolenje vasi pri Senožecah. Bil je na sumu, da je izvršil zavret umor. Včeraj so ga našli mrtvega. Obesil se je bil z vrvjo, ki jo je napravil iz svoje srajce. Bržčas ga je pogural v smrt zavest, da bo obsojen zaradi umora.

— **Celjski in mariborski atutrijenti** prirede dne 26. julija t. l. v dvorani »Narodnega doma« v Celju vezelico.

— **Preosnova štajerskega deželnozbarskega volilnega reda.** Včeraj je imel upravni odbor zadnjo sejo. Namestnik je ugovarjal v imenu vlade, da bi dobil tudi graški župan virilni glas. Odsek je takoj spremenil dotično točko. Danes pride načrt v javno razpravo v deželnem zboru.

— **Politično zborovanje.** V nedeljo, dne 20. t. m. se vrši politično zborovanje v Rogatcu; poročal bo državni poslanec dr. M. Ploj o svojem delovanju v državnem zboru.

— **V Šoštanju** so postavili temelj za novo nemško šolo, ki jo bo zidal »Schulverein«. Povedati moramo, da se uprizarja že zdaj gonja in lov za slovenskimi otroci, da bi napolnili novo šolo.

— **Zopet „lex Stallner“.** Vojniški župan, poslanec Stallner, ne more pozabiti, kako je pogorel s svojim načrtom, naj bi tudi meščani in tržani kot veleposestniki volili v okrajne zastope ter iztrgali iste Slovencem iz rok. V včerajšnji seji deželnega zборa je Stallner predlagal, naj se okrajni zastopi kratkomalo odpravijo, češ, ako je tukaj za Nemce grozdje prekislo, pa ga sploh ni treba.

— **Štajerske deželne železnice** so tudi v pretečenem upravnem letu neugodno vspvale. Iste izkazujejo skupno izgube za železniški sklad 110.679 kron. Celi deželni garancijski dolg je znašal koncem leta 1900 668.542 K 74 h. Najslabše je bilo zopet z železnicu Konjice-Poljčane, za katere izgube je prispevala južna železnica; 10.804 K porabil pa se je tudi ves dobiček železnic Kapfenberg-Au-Seewiesen v znesku 6847 K. Tudi železnica Radgona-Ljutomer je imela ne-pokritja 33.597 K. Proga Sp. Dravograd-Velenje je dosegla 137.000 K primanjkljaja, proga Zelweg-Volsperg pa 136.200 K prebitka.

— **Načrt zakona o uredbi učiteljskih plač na Goriškem** je izdelan in že predložen. Plače so 600, 700, 800 z razmerjem po vrstah I. $\frac{8}{10}$, II. $\frac{4}{10}$, III. $\frac{3}{10}$. — **Stanarina:** vodja ljudske šole 500 K, začasnim učiteljem 400 K. — Opravnina 100, 150, 200, 300 K (1—4 razredne š.). — Cela pokojnina v 40 letih. — Ako je kdo služil le 5 let, pa je postal nesposoben, ako temu ni sam krv, dobi pokojnino za 10 let. Drugače dobi odpravnino do 5 let službe enkratno, pozneje po dvakratno letno plačo. Toda manj nego 800 K za učitelja in 600 za učiteljico pokojnina ne sme znašati. — Udoze dobe polovice pokojnine, ki bi tikala soprogu, toda ne pod 600 K in ne nad 80 % zadnje moževe plače. Otroci dobe do 20. leta po 166 K. Ako so otroci v šolah tudi po 20. letu, jim lahko ostane prispevek do 24. leta. Ta načrt pride baje že jeseni v razpravo!

— **Roparski napad pri belem dnevu.** V četrtek je poskusil neki hudobnež na javni cesti v Trstu oropati poštnega raznalca denarnih vrednotnic. Napadeni se je branil ter dosegel, da je bil napadalec prijet.

— **Rektorat c. kr. živin-zdravniške akademije v Lvovu** dovoljuje si razglasiti pogoje za vspremen na dotično slovansko akademijo. 1. Kot redni slušatelj akademije sprejet more biti oni kandidati, kateri se izkaže s svedočbo zrelostnega izpita (maturo) gimnazije ali realke. 2. Ako je v preteklem letu svoje studije na kaki drugi visoki šoli nadaljeval, mora se izkazati z dotičnimi dokumenti. 3. Doba studij traja osem semestrov ali štiri leta. 4. Vpisovanje traja do osmega oktobra počenši s prvim oktobrom. 5. Učni jezik je poljski. Na dotični akademiji, katera je v Avstriji edina slovanska, vpisani so doslej razni Slovani, t. j. Poljaki, Rusini, Slovenci, Hrvatje, Čehi in Bolgari, katerim se studije na podlagi slovanskega jezika izdatno zlajšavajo, osobito ker zamore vsak dijak izpite v

materinem jeziku polagati, kajti tukajnji profesorji razumejo slovanske jezike. Dalje je življenje v vsakem oziru v Lvovu ugodneje nego na Dunaju. Klinika urejena je po švicarskem sistemu, ter ima vsak slušatelj izvanredno priljnost, prisvojiti si popolno praktično izvežbanje. — Rektorat c. k. živinozdravniške akademije v Lvovu.

Obrotni gibanje v Ljubljani.

Tekom meseca junija pričeli so v Ljubljani na novo izvrševati obrt in sicer: Berta Klemenčič, Mestni trg št. 3, žensko krojaštvo; Rihard Adamič, sv. Petra cesta št. 34, trgovsko agenturo; Filip Razinger, Rimská cesta št. 19, sedlarški obrt; Alojzija Hazing, Dvoni trg št. 1, trgovina z otroškimi oblekami; Nikolaj Janič, Razpotne ulice št. 4, fotografski obrt; Agata Caturani, Žabjek št. 3, malo trgovino z rumom in špiritem v steklenicah; Martin Gorjane, Krojaške ulice št. 4, čevljarski obrt; Jakob Jančar, Japlove ulice št. 5, prodaja živil; Matija Dolničar, Rimská cesta št. 14, mizarski obrt; Marija Roje, Dunajska cesta št. 29, prevažanje blaga; Gvidon Stadler, Stari trg št. 15, kleparski obrt; Anton Bajec, Karlovska cesta št. 2, trgovsko vrtnarstvo; Marija Zavrl, Soteska št. 8, prodajo živil. — O dglasili pa so svoj obrt in sicer: Marija Ankerst, Wolfove ulice št. 12, žensko krojaštvo; Viktorija Elsner, Lingarjeve ulice št. 1, trgovina z manufakturnim blagom, umetnimi cvetlicami in čevljarskimi izdelki; Jernej Janša, na Bregu št. 4, pekarski obrt; Terezija Medie, Linhartove ulice št. 4, malo trgovino s špererijskim blagom in živil ter trgovino z žganimi opojnimi pijačami; Marija Zagore, sv. Florjana ulice št. 24, trgovina z deželnimi pridelki; Ivana Kramarsčič, Poljanska cesta cesta št. 23, žensko krojaštvo; Marijana Kofol, Krakovski nasip št. 6, zalogo drv in šote; Ivana Novšak, Jurčičev trg št. 3, branjarijo.

Nevzdignjen dobitek. Izmej čeških sreč za narodopisni muzej, ki so bile prodane v Ljubljani, zadeta je tudi št. 815, katera dobiva v vseh serijah. Dobitelj se dosedaj še ni oglašil. Zatoraj ga opozarjam s tem, da je že skrajni čas, ker sicer dobitek zapade.

Z nožem. Anton Smole, mesarski vajenec, Sv. Martina cesta štev. 22 in Jakob Resman, mesarski pomočnik, Poljanska cesta štev. 58, sprla sta se včeraj popoludne na klavnici zaradi krtače, katero je vzel Resman Smoletu. Ko je Resman sunil Smoleta od sebe, sunil ga je ta z nožem v prsi in mu prizadejal 14 cm dolgo rano. Poškoda sama na sebi je lahka. Resmana so prepeljali v deželno bolnico, Smoleta pa so zaprli.

Nogo zlomil si je 2^{1/2} leta star deček Martin Fister v Brestu. Padel je po stopnjicah. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Nos preklat si je poldruge leto star deček Franc Paternoster iz Dobrunj. Padel je na ostro-robato železo.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 6. do 12. julija 1902. Število novorojenčev 40 (= 59 40‰), mrtvoroječi 3, umrlih 17 (= 25 24‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 6, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 9. Med njimi je bilo tujcev 5 (= 29 4%), iz zavodov 10 (= 58 8%). Za infekcioznimi boleznimi so oboleni, in sicer za ošpicami 1, za škarlatico 2, za trachonom 2 osebi.

Najnovješe novice. Trgovca z deklidami, Madjara Kerpeszta, je prijela mejna straža v Zemunu, ko je peljal šest deklid v Carigrad. — Uboj v železniškem vozlu. Na progi Ujhely-Košice sta se sprla v vozi posestnik Balog in stotnik Goldberg. Balog je stotnika ubil. — Nenavaden dež. Predverjašnjem je prignal močan veter velik črn oblak proti Turinu. Ko je veter popustil, zgrnila se je megla nad mestom. Bile so mravlje v toliki množici ter so takoj pokrile hiše in ulice.

„Prodana nevesta“ v Berlinu. Kakor v Parizu, dosega tudi v Berlinu Smetanova „Prodana nevesta“ trajen uspeh. V »Metropol-Theater« se pojedečerom pred polnim gledališčem.

Pruski major češkemu poslancu. Pruski major von Alfack je pisal poslancu Klofaču po njegovem govoru v prid Poljakom takole: »Klofač, češki pes, nehaj lajati, Klofač, češka svinja, nehaj kruliti. Ne udrihaj po Nemcih, saj vendar moraš biti hyalezen nemški kulturi, da znaš čitati in rabiti milo. Klofač, leta 1866.

sem pomagal na čeških bojiščih mazati vošč umazano kožo, za kar smo dobili uši, ruše in kolero. Nehaj torej lajati, strupeni pes, umazana češka svinja! In ta pruski major je še ponosen na nemško kulturno ter ga bo najbrže še milostno pogledalo cesarjevo oko!

Antokolski — umrl. Najslavnejši ruski plastik in moderni kipar M. M. Antokolski je umrl 60 let star v Homburgu. Bil je židovskega rodu ter se je izobrazil na peterburški akademiji. Bil je prvi, ki je zapustil klasične tradicije ter začel delati realistično, po naravi. Spočetka so se zdela Rusom njegova dela surova in brutalna, pozneje pa ga je spoštovalo vse kot največjega umetnika. Poleg njega sta velika ruska kiparja samo še Beklemišev in princ Trubetskoy ml. Naslavnejša dela Antokolskega so: Ivan Grozni, Kristus pred ljudstvom, umirajoči Sokrat, portretne buste Turgenjeva, Spinoze, jezdenci na Aleksandrovem mostu, Mefistofel, židje itd.

Slamnik ali cilinder? Filistri najbolj pazijo na obleko. Kdaj klobuk, kdaj cilinder, kdaj »Gehrock«, kdaj frak, itd. — to je pri filistroznih »kavalirjih« glavna skrb, navadno tudi glavni pogovor. Na Francoskem so glede mode gospodov bolj liberalni. V fraku z belo zavrtnico in s cilindrom so moralni hoditi inteligenčniki doslej k porokam in v veliko opero na sedež I. vrste. Ali tudi proti temu dvema modnima zakonoma se že puntajo. Igralec Le Bargy in bivši predsednik parlamenta, Deschanel, sta prišla v »Gehrocke in s pisano kravato pred oltar. Sedaj se puntajo tudi posnetniki I. opernih sedežev proti cilindrui, ki jim je v tej vročini neprijeten ter bi radi nosili slamnik, ki je sploh velik konkurent cilindra. Toda ravnatelj opere je slamnik prepovedal! Gospodje puščajo torej cilindre v operi, a hodijo v gledališče v slamnikih.

Umivajte sadje, predno jeste!

Dr. Colner poroča: Grozje, ki so ga prodajali na ulici blizu bolnišnice zajetične, so umili ter 10 cm³ vode injicirali trem morskim praščkom. Dva sta tekom 45 in 58 dni poginila za tuberkulozo. Na Hollandskem sta umrli za kolero dve ženski, ker sta jedli jagode iz kraja, kjer so imeli kolero. Jagode sta jedli le tisti dve ženski! Na razkavejšem sadju se nabira več bacilov kot na gladkokožnem. Pri kvantiteti sadja, ki ga človek pojde v enem dnevu, je možno pojesti s hruškami 800 000, pri borovnicah 400 000, pri jagodah 2 000 000, pri grozdu 8 000 000 in s črešnjami 12 000 000 bacilov. Če je človek vsak dan neočedeno sadje, pojde vsak dan toliko bacilov! Zato treba sadje skrbno in natančno omiti v tekoči vodi pod vodovodom ali v 5% raztopljeni citrone. Jabolka ali hruške treba olupiti ali odrgniti.

Radi nekega dekleta. 16. t. m. je skočil na Dunaju v Dunav približno 26 let star mož; na mostu, s katerega je skočil v vodo, je pustil listek in na njem je bilo samo tole zapisano: »Hugo Neumann, Taborstrasse 41. Radi nekega dekleta.“

Kolera v Mandžuriji. V Mandžuriji se kolera tako razširja. V Inkonu je zbolelo do 4. julija 643 oseb, a umrlo jih je 577. Od 27. junija do 4. julija pa jih je zbolelo 166, in umrlo 139. V Charbinu, kjer so se pokazali 1. julija prvi slučaji, je bilo do 10. julija že 575 na koleri bolnih in 322 umrlih.

Obupen čin. V Klosterneuburgu je skočila te dni v Dunav neka dama v žalni obleki. Pozneje se je zvedelo, da je prišla dotičnica 15. t. m. v kolodvorsko restavracijo, kjer je pisala par razglednic. Glavnemu natakarju se je zdela nekam čudna, zato jo je vprašal, kaj ji je. In povedala mu je, da je šivilja, ki zaslubi na mesec 80 K, da je predkratki umrli oče, a mož je brez sledu izginil. Dala je natakarju zlat prstan za spomin. Potem je šila in skočila v vodo. Samomorilka je bila šivilja Karolina Kopacič v Dunaju.

Blazink z revolverjem. Nedavno je prišel k dunajskemu policijskemu komisarijatu mož, ki je govoril spočetka povsem pametno; potem pa je začel pripovedovati, da ga sovražniki zasedujejo ter da so umorili v njegovih hiši že osem oseb s pomočjo strupenih praškov. S tem strupom ki ni drugega kot stolčene kroglice in kateri umori človeka, ako ga le diha vase, hočejo tudi njega usmrtili. Pripovedoval je, da so tudi njegovo sestro onečastili ter da se mora peljati v Opatijo, da uide svojim sovražnikom. Na redarstvu so kmalu izpoznavali, da je mož blazen; v žepu je imel nabit revolver, katerega so mu srečno vzeli ter ga potem odvedli na psihiatrično kliniko. Nesrečne je identičen s 35-letnim bivšim strežarem Albertom H. iz Hietzinga.

Premeten tat. V Parizu je sledila policija žepnega tatu ter mu bila za petami. Ko se je preganjani obrnil v ulico Rue Rochechouart, izgubila sta izpred oči zasedajočega policeja. Sklepala pa sta, da se je zatekel v ondotno kopališče. Zato sta se postavila pred izhod. Tat je res pribežal v odprtbo kabino, se bliskoma slekel, skočil v vodo ter plaval parkrat okoli basina. Potem je šel iz vode, stopil v kabino drugega kopalcu, oblekel njegovo obleko ter polagoma odkorakal mimo policej. Svoje obleke okradeni kopalec je pač nekaj časa hudo rentačil, končno pa vendar moral

obleči tatovo obleko. Komaj pa je stopil iz ute, planila sta nanj preča policeja. Njegova nedolžnost se je dokazala šele pri sodišču, ko je tat bil že davno na varneh.

Kolera na Kitajskem. Iz Kantona poročajo, da imajo po vseh mestih ob reki Kweiling v provinciji Kuangsi kolero. V Ping lo jih je umrlo 3000, v Kweiling pa 10.000. Kolera pa se še širi. Za vojno kolera! Ubogi Kitajci!

Izvestje naselniškega urada. Tekom prvega četrletja letosnjega leta izkralo se je v newyorški luki 104 937 naseljencev, oziroma 35 154 več, nego v istih mesecih minolega leta in 76 829 več nego v isti dobi leta 1895. Največ naseljencev je prišlo iz južne Italije. Za Italijani je prišlo v Ameriko največ Poljakov. Triinštredes odstotkov naseljencev je ostalo v newyorški državi, 26 odstotkov pa je šlo v Pennsylvanijo.

Cuden svetnik. Iz Reading, Pa., pišejo »Glasu Narodu«. W. W. Kretz, kateri namerava ustanoviti novo vero, je sklenil umreti in zopet — od mrtvih vstati. V to svrhu je ukazal svojim priateljem skopati šest čeljev globok grob, na kar so ga narkotizirali, položili v krsto in zasuli. Iz krste na površje vodila je cev za pridobivanje zraka. Ker je pa včeraj deževalo, so ga priatelji takoj odkopali. Bil je že skrajni čas, kajti svetnik je bil že nezavesten.

Marta se hoče poročiti.

»Marta Watson, Gloversville, N. Y., starša 19 let, 5 čevljev in 8 palcev visoka, 170 funtov težka, plavolasta, dobra kuvarica in gospodinja, ljubi velike možke temne polti, zelo ljubezna v pohobna«. Navedeni krasni dopis o sami sebi narekovala je dne 26. t. m. imenovana gospodična sorodniku Conklingu v Hobokenu, N. J. Zajedno mu je tudi naznala, da bi se rada poročila. Ko jo je sodnik vprašal, kje je njen ženin, je dejala, da ga — nima, da so je pa priateljice rekle, da je bode sodnik našel ženina. Nadalje je krasna Marta tudi povedala, da je svojo domovino ostavila, ker tam pride na jednega moškega — 12 deklet. Tam toraj ni raj za ljubeče device. Marta je zvedela, da v Hobokenu pomanjkuje za ženitev sposobnih deklet in tako je bila prepričana, da v mornarskem mestu najde moža in srčni lek. Prišedši v Hoboken je vprašala nekega policeja, kaj je storiti in ta je svedoval, naj se poda k sodniku Conklingu. Slednji je pa naznail, da sedaj nima nikakih za ženitev sposobnih mladičev v zalogi, da je pa bode našeli moža, ako mu ostavi svoj naslov. Marta je to z veseljem storila in sedaj pričakuje moža, ki bo velik, močan in temne polti.

Društva.

Telovadno društvo, Sokol

v Postojni priredi dne 27. t. m. izlet v Otoško jamo pri Postojni, katera je oddaljena pol ure od Postojnske jame. Slavno občinstvo in p. n. društva se tem potom uljudno vabijo na ta izlet. V jami sodelovali bodeta postojnska godba in sokolski tamburaški mešani zbor. Po končanem ogledu jame je zunaj na prostem telovadba na orodju, proste vaje, koncert in prosta zabava. Za ukusna mrzla jedila in pijača je preskrbljeno, vstopnina v jamo in h koncertu kakor tudi za telovadbo znaša 1 krono, člani v društveni obleki plačajo polovico. Slavno občinstvo se opozarja, da je Otoška jama le redkodaj odprta, ta dan pa bode posebno krasno razsvetljena. Odhod iz Postojne je točno ob polu 4. uri popoldne z godbo na čelu, tako da se zunanj udeležniki, kateri pridejo s poštnim vlakom v Postojno, lahko udeležijo. V slučaju neugodnega vremena se izlet preloži na 10. avgusta t. l.

Dolenjsko pevsko društvo v Novem mestu priredi v nedeljo dne 20. t. m. izlet v Belo cerkev. Odhod ob pol 2. uri iz Novega mesta. Spored (na vrtu g. I. Majzeljna v Beli cerkvi): Petje — moški in mešani zbor — godba, prosta zabava.

Solska izvestja.

Mestna cesarja Franca Jožefa višja dekliška šola je sklenila šesto solsko leto dne 15. t. m. s primerno solsko slavnostjo. Po običajni zahvalni službi božji so se zbrali gojenke poleg učiteljstva in mnogih roditeljev v ozajemnosti šolski dvorani. V daljšem ogovoru opominja ravnatelj še jedenkrat z zavoda odbajajoče tretjeletnice, naj ostanejo zveste načelom, v katerih so se vzgajale na tem zavodu, naj se zavedajo v vsem življenju prevažnega poklica plemenite, samostojno misleče slovenske žene, naj pa ohranijo hvaljevan spomin tudi svojemu dosedjanemu zavodu. V pesniško navdahnjenem govoru se je potem v imenu svojih koleginj poslovila od priljubljenega zavoda gdč. Cirila Pleškova ter zahvalila ravnatelja, nadzorovalno damo in ostalo učiteljstvo za vzgojo in večletni pouk ter zagotovila v imenu odbajajočega letnika dosedjanemu učnemu zavodu vedno zvestobo. Ginjene so se potem poslovile tretjeletnice od dragih svojih tovarišic, od učiteljstva in od ravnatelja, kateremu so izročile lepo izde-

lano sliko v spomin ter zapustile ta drugi svoj dom. — Ta za resno vzgojo ženske mladine prevažni zavod, ki se od leta do leta lepše razvija v veselje vseh priateljev, je štel na koncu šolskega leta v treh letnikih 94 gojenk, od katerih je prejelo 31 prvi red z odliko, 63 pa prvi red. Gosp. Josipa Gorupa ustanove je uživalo 13 gojenk. Poučevalo je na zavodu poleg ravnatelja 14 profesorjev, učiteljev in učiteljic. Zavod je oskrbljen s šolsko knjižnico in drugimi potrebnimi učnimi pripomočki. Poučevalo se je naslednje predmete, ovezno: veronauk, slovenski, nemški in francoski jezik, zemljepis, zgodovina, matematika, fizika, prirodopis (v III. letniku tudi zdravoslovje), risanje, odgojeslovenje, gospodinjstvo (v III. letniku) in ženska ročna dela; nevezno pa: telovadba, lepopisje, petje, stenografija in laščina. — Vseh predpisanih bogoslužnih vaj se je zavod, kakor običajno, tudi letos skupno udeleževal. — Med dogodki preteklega šolskega leta naj se omeni, da je počastil dne 25. aprila njega svetlost grof Harrach, s svojim obiskom, dne 12. maja pa 8. razred vzorčnega zagrebškega ženskega liceja pod vodstvom ravnatelja dr. Hoiča. Dne 5. junija je napravil ves zavod običajni šolski izlet na Vrhniko, kjer mu je odlično prebivalstvo priredilo jako prijazen sprejem, dne 10. julija pa so napravile tretjeletnice s svojim učiteljstvom za slovo izlet v Rateče in k Belopeškemu jezeru.

Za prihodnje šolsko leto bode vpisane dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni (Gospodske ulice št. 8). Sprejemajo se pa v I. letnik deklice, ki dopolnijo vsaj do konca tekočega leta 14. letno in so dovršile 8. razred kake ljudske ali 3. razred mešanske šole, ali če dokažejo — ako še nimajo toliko šol — dovoljno znanje slovenskega in nemškega jezika in računstva v posebnem sprejemnem izpitu. — Vsa natančna pojasnila daje ravnateljstvo mestne Cesarja Franca Jožefa višje dekliške šole, ali osebno ravnatelj dr. L. Požar, med počitnicami — le pismeno.

Petrazredna deška, dvorazredna dekliška in obrtno-nadaljevalna šola v Ribnici so izdale skupno poročilo za pretečeno šolsko leto. Poučevalo

onega lepega števila priznanih pisateljev in njih krasnih spisov; brez glasbenega lista bi danes tudi marsikatere objavljenih skladb ne bili nikdar slišali — in bi posebno za bodočnost imeli kaj slabo perspektivo. Tako pa se vendar giblje tudi na tem polju in nam obeta boljšo bodočnost. Ni jih dosti skladateljev — a nekatere smemo smatrati prav resnimi, ki bodo delali čast imenu glasbenega umetnika. Dolžnost vsakega, ne samo glasbeno naobraženega, ampak tudi vsakega inteligentnega premožnejšega Slovencev in Slovenke je, podpirati edini slovenski list, „Novi akordi.“ — ■ ■ ■

Telefonska in brzjavna poročila.

Gorica 19. julija. Deželni zbor je včeraj odobril Maranijev načrt glede deželne zavarovalnice za živino, na kar je bilo zasedanje preloženo.

Dunaj 19. julija. V zadevi zamenjave prostora starega gimnaziskoga poslopja za Delcottov svet je deputacija občinskega sveta ljubljanskega intervenirala v finančnem ministrstvu. Finančno ministrstvo zahteva, naj občina poleg Delcottovega sveta da še 20.000 kron, potem se lahko zamenjava takoj zgodi.

Benetke 19. julija. Minister Nas je odstavil inženérja Saccarda, ker je ta kriv, da se je Markov stolp porušil. Bankir Morosini v Novem Yorku, potomec beneške rodovine, je za obnovitev stolpa daroval pol milijona lir.

Pariz 19. julija. Stranka protekcionistov bo najbrž razpadla. Tako se vsaj tolmači dejstvo, da odstopi bivši ministrski predsednik in vodja protekcionistov, Mélina, od uredništva lista „La République Française“. Ta list je ustanovil še Gambetta, sedaj, po odstopu Mélina, pa preneha biti glasilo protekcionistov ter postane glasilo radikalnih republikancev.

Bruselj 19. julija. Neki sotrudnik lista „Réforme“ je imel pred kratkim priliko govoriti v Spaa-u z belgijsko kraljico Henrietto. Kraljica je rekla, da so jej rodbinske nesreče nakopale sedanjo težko bolezen. S svojim soprom kraljem že več let ne govori in ne občuje, življenje njenih dveh hčera, princezinje Lujize Koburške in grofice Lonyay bivše nadvojvodinje Štefanije je pa tudi prouzročilo veliko žalost. Poslavljajoč se od omenjenega časnikarja je rekla kraljica, da želi, naj bi nobeni belgijski kraljici ne bilo sojeno tako žalosno rodbinsko življenje kakor njej.

Narodno gospodarstvo.

Streljanje zoper točo.

Kakor smo že v številki 161. z dne 16. t. m. objavili, bode shod eksportov za streljanje zoper točo, od 20. do 25. t. m. v Gradcu. Iz Kranjske odpeljalo je k temu shodu c. k. poljedelsko ministrstvo gg. Bohuslava Skalickega in Frana Gombiča. Zanimalo bude gotovo naše interesirane citatelje o tej priliki zvedeti, kako poročilo da prinaša prvi avstrijski kmetiški list »Wiener Landwirtschaftliche Zeitung« v svoji 56. letosnji številki o vsehih streljanja zoper točo na Štajerskem. Na strani 480. pise ta list doslovno tako le:

Toča in streljanje zoper točo. Nevihta vremena, katera so 30. junija, 1. in 2. julija t. l. severni, severno-vzhodni, in del srednje Štajerske zadela, ter tamšnjim kmetovalcem upanje na dobro letno vzelo; podala so zoper prispevek k rešitvi vprašanja o vrednosti ali nevrednosti streljanja zoper točo. Dočim se je do zdaj v časnikih le ugodna poročila o streljanju zoper točo čitalo, in negativnem vspohom, ako se jih je sploh objavilo, navadno pomisleke dodajalo, ali pa iste kar neposredno zakrivenju strelcev prispevalo, kateri so bajč s streljanjem prepozno pričeli, ostajajo sedaj objavljeni nevsehi, neoporekljivi. Lokalni poročalec lista »Grazer Volksblatt« poroča iz Hatzdorfa: »Dasiravno se je pričelo celo uro pred nastanjem nevihte strelijeti, in se je brez prenehljaja na vseh strelščih streljalo, padala je vendar čez pol ure tako gosta toča, da je bilo polje, da so bili sadovnjaki in vinogradi tako opusteni, a je vsaka tolažba izključena. Lokalni poročalec iz Pöllau-a pa poroča: »Streljalo se je vehementno, pa — brez vspaha!«

Listu »Grazer Tagblatt« poroča se pa iz Hartberga sledi: »Ponedeljek (30. junija) privalili so se od severa težki nevihtni oblaki. Ravno na novo ustavljena strelšča streljala so z vso energijo. Nevihta prešla je brez škode,

in po veri ljudstva, pripisovati je bilo to streljanju. Prihodnjega dne gromaditi so se pričeli okolo poldne črni oblaki v isti smeri. Možnarji pričeli so grometi, toda nevihta pričela se je s tako silo, da je dreve ječalo. Nevihti sledila je pa vedno gostejša in debelejša toča in ledeni, kakor orehi debelim znom ni zamoglo nič zoperstajati. Važno se nam vidi zgornja dejstva v tem listu pribiti, da so brezmrnem nadam, katere se v streljanje zoper točo stavi, že vendar enkrat mehnik postavi in da dosegajo naši kmetiški sotrudniki do prepričanja, da ni na pravem mestu štediti glede zavarovanja proti toči.

A. W.

Tako se glasi torej poročilo prvega avstrijskega kmetiškega lista o streljanju proti toči, katerega podajamo našim kmetovalcem v prevdarek.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 19. julija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 80
Skupni državni dolg v srebru	101 70
Avstrijska zlata renta	121 60
Avstrijska kronska renta 4%	99 75
Ogrska zlata renta 4%	121 50
Ogrska kronska renta 4%	97 90
Avstro-ogrške bančne delnice	1597—
Kreditne delnice	878 75
London vista	239 77 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 07 1/2
20 mark	23 40
20 frankov	19 66
Italijanski bankovci	94 20
C. k. cekini	11 24

Žitne cene v Budimpešti

dné 19. julija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6 79
„ april 1903	„ 50	“	7 15
„ oktober	„ 50	“	5 88
Koruba	„ avgust	„ 50	4 92
„ maj 1903	„ 50	“	4 82
Oves	„ oktober	„ 50	5 30

Efektiv.

Nespremenjeno.

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Kegljahi pri Peperu Pehaniju v Žužemberku 11 K 75 vin, in sicer a) 6 K 75 vin nabranih glob po 2 vin. pri kleglanji za narejene „planke“ na polne klegle; b) 5 K prepričenih od gg. Koblar, Jerše in Crček kot dobitek za največ storjenih lukanj pri kegljanji. — Gg. abiturijente obeh c. k. učiteljišč v Ljubljani 100 K kot prebitke veselice z dne 12. julija t. l. v »Narodnem domu«. — Gospod I. Vaupot v Slovenjem Gradcu 5 K. koje je nabral ranjki kolega gosp. Ivan Sajec. — Skupaj 116 K 75 vin. — Zivelj in srčna hvala!

Za učiteljski konvikt. Gg. abiturijente obeh c. k. učiteljišč v Ljubljani 100 K kot prebitek veselice z dne 12. julija t. l. v »Narodnem domu«. — Zivelj! — Znesek smo izročili blagajniku gosp. Dimniku, ki s tem hvaležno potruje prejem.

Za Kettejev nagrobnini spomenik. Gospica Antonija Kadivec v Ljubljani 5 K. — Srčna hvala!

Za prebivalce mest, uradnike it. d. Proti težkom prebavljenju in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravne obvezno dobro domače zdravilo pristni Moll-ov Seidlitz-prašek, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštem povzetji razpoložila to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (12—10)

* Lekarnarja Jullja Schaumanna sol za želodec je pridobila tekom več kakor 20 let najboljši gias kot dietetično sredstvo in vsled tega je naša tudi vesplošno razširjenje. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerедnostih prebavljanja, pri želodčnih nadlogah, kadar se napravljajo (v želodcu) kisline, pri riganju itd., tako da se v obča smatra kot staro izpričano domače zdravilo. Da tako izborna vpliva, zato se ima zahvaliti racionalnemu skladu, in nebrojna priznanja dokazujejo, kako priljubljenost si je pridobila Schaumannova sol za želodec.

Pomanjkanje teka in prebavljanja se najlože odstrani s periodičnim pitjem rogaškega »Tempel-vrele«. Pri zastarelih in kroničnih pojavih te vrste se daje prednost »Styria-vrele« (močnejše). (1533)

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana

Tanno-chipin tinktura za lase katera okreće lastiče, odstranjuje luske in prepreče izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K. Razpoložila se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medicinal. vin, specijalitet, najfinješih parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod it. d. (520—21)

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefevga jubil. mostu.

Prav domače zdravilo, katero za že nad 40 let hrani za vsak slučaj v nekaterih rodbinah, je „Praško domače masilo“ iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalogatelja v Pragi. To masilo se rabí z jasno dobrim vspohom, da se rana z obliženim pokrije, kadar se je kdo nevarno ranil, rabi se pa tudi, da se prepreči nevaren prisad, tako da se rana po hladilnem, bolečino zmanjšujejočim vplivom masila hitreje zaceli. Praško domače masilo“ iz lekarne B. Fragnerja v Pragi se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. julija: Ivan Fon, sodarski pomočnik, 36 let, se je obesil na Gradu.

Dne 14. julija: Boštjan Hribernik, umirovljenec, župan, 71 let, Martinova cesta št. 18, ostarelost. — Cecilia Kalista Krainer, usmiljenka, 41 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. — Fran Vouk, zasebnik, 75 let, Dunajska cesta št. 17, ostarelost. — Marija Bukovec usmiljenka, 23 let, Radeckega cesta št. 11, jetika.

Dne 15. julija: Angela Škraba, posestnikova hči, 21/2 leta, Črna vas št. 44, jetika.

Dne 16. julija: Valerija Stopeinig, narednica, 11 mes., Dolenska cesta št. 40, božjast.

Dne 17. julija: Rozalija Andlovčič, misarjevna hči, 3 1/2 leta, Cerkvene ulice št. 21, jetika. — Hermina Šorn, sodniškega oficijala žena, 54 let, Hrenova ulica št. 17, rak.

Dne 19. julija: Fran Jerg, železniškega uslužbenca sin, 4 mes., Cerkvene ulice št. 21, katar.

V deželnih boinic:

Dne 14. julija: Franja Buda, tovarn. delavka, 25 let, vnetje trebušne mrene. — Mihael Fegler, posestnik, 29 let, prisad.

V hiralnicih:

Dne 12. julija: Meta Zorman, delavka, 62 let, ostarelost. — Ivan Jerše, gostao, 86 l., ostar.

Dne 13. julija: Barbara Hrovat, gostija, 64 let, ostarelost. — Katra Jeršan, kažarica, 58 let, jetika. — Mihael Turk, mizar, 44 let, pljučnica.

Dne 14. julija: Marija Blasig, usmiljenka, 28 letika.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806,2 m. Srednji srčni tlak 786,0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
18.	9. zvečer	734,8	22,2	sl. jazahod	sk. oblaci.	
19.	7. zjutraj	733,2	19,6	sl. jazahod	jasno	0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 22,8°, normala: 19,8°.

Tužnim srcem naznajamo vsem sočodnikom, prijateljem in znancem britko vest, da je naš ljubi soprog, oziroma sin, brat, svak in stric, gospod

Josip Mayer

Izprashni kancelijski praktikant

danes ob 1/2 uri popoludne, po dolgi, zelo mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, v Gospodu preminal.

Učenec

za prodajalno z mešanim blagom se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku.

Kupim rabljeno

železno vrtno ograjo

15 do 20 m daljave 175—2 m visočine. Ponudbe sprejema Ivan Lovšin v Ribnici. (1887)

Več učencev

za kovaško, sedlarsko in kolarsko obrt sprejme (1886—1)

Peter Keršič

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodična

veča pisarniškim poslom in trgovskemu knjigovodstvu, nemščine in slovenščine zmožna, ob držini spričevali, želi kot pisarica ali blagajničarka takoj ali s 1. avgustom nastopiti tu ali tudi na deželi. Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1874—1)

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1888)

Šivalni stroj

malo rabljen, se ceno proda v Florijanskih ulicah št. 19.

Cena dobičkonosna posestva in drugi vrednostni predmeti

se želijo kupiti.

Ponudbe z natančnimi podrobnostmi pod „M. H. 4616“ na Rudolfa Mosse, Dunaj 1., Seilerstätte 2. (1867—1)

Koroški rimske vrelec

najfinjejsa planinska kislava voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljaju, pri boleznih na mehurju in ledvicah. (1869—1)

Dobiva se v večjih špecerjih, vinskih in delikatesnih trgovinah. Zastopstvo Fr. Rojnik, Ljubljana, Pred Škofijo št. 22.

Natalie

Francevi vari, Natalija-vrelec.

Ogljenčevko-kisl Lithion-vrelec učinkuje v vseh slučajih urino-kisl diateze, pri pomanjkljivem izločevanju urina iz krvi, kannu, boleznih v ledvicah in mehurju, udnicu, revmatizmu itd. Zdravniške avtoritete so ga porabljale z izbornim vsephom. Pospešuje odvod vode. Prijeten okus. Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah z mineralno vodo, eventuelno pri kopališkem oskrbniku Natalije vreleca, Francove kopeli. (1417—9)

L. Luser-jev obliž za turiste.

Priznano najboljše sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. Itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.
Zahtevajte Luser-jev obliž za turiste po K1-20.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (621—19)

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri so po najnovnejših uзорcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Sprejmem več ključarskih učencev.

Ivan Pust (1819—3)
stavbeni in umetni ključar, Pristavske ulice št. 8 (stari parni mlin).

Učenec

sprejme se v trgovino z mešanim blagom na deželi.

Kje? pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. (1606—3)

Sprejmeta se:

I učenec v kamenopisalno

(litografijo) in (1676—2)

I vajenec v kamenotiskarno.

Ponudbe sprejema kamenotiskarna J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.

Ferdo Primožič

mizarski mojster (1645—3)

Ljubljana, Gradišče, „pri Cenkarju“ se priporoča slavnemu občinstvu

za vsa v mizarsko stroko spadajoča dela in poprave.

Preskrbujem in polagam parkete iz prve kranjske tovarne Frana Kotnika na Vrhniki.

(1860—1)

Žrebanje dne 1. avgusta 1902.

Promese k državnim srečkam iz leta 1860.

à K 9¹/₂ K 120.000

Žrebanje dne 16. avgusta 1902.

Promese k zemelj. kreditnim srečkam I. emisije

à K 4¹/₂ K 90.000

priporoča

„Ljubljanska kreditna banka“.

St. 25360

Dobava bukovih drv.

Podpisani mestni magistrat kupi 300 do 320 sežnjev 24 palcev dolgih, suhih, zdravih bukovih drv, katera bo tekoma meseca avgusta letos oddati v mestna skladišča.

Ustne ali pismene ponudbe sprejema do 31. t. m. mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 17. julija 1902.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem večjem kraju obstoječa zastopstva kakor tudi

generalno upravnštvo v Gradcu, Radetzkystrasse 6.

Ustanovljeno leta 1809.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem večjem kraju obstoječa zastopstva kakor tudi

generalno upravnštvo v Gradcu, Radetzkystrasse 6.

Ustanovljeno leta 1809.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem večjem kraju obstoječa zastopstva kakor tudi

generalno upravnštvo v Gradcu, Radetzkystrasse 6.

Ustanovljeno leta 1809.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem večjem kraju obstoječa zastopstva kakor tudi

generalno upravnštvo v Gradcu, Radetzkystrasse 6.

Ustanovljeno leta 1809.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem večjem kraju obstoječa zastopstva kakor tudi

generalno upravnštvo v Gradcu, Radetzkystrasse 6.

Ustanovljeno leta 1809.

Skupno premoženje znaša črez 471 milijonov krov v zlatu. — Premoženje zavarovalnine proti požaru znaša črez 181 milijonov krov v zlatu.

To društvo je v Avstriji najstarejša in najbogatejša zavarovalnica proti požaru, je koncesionirano od vis. ministristva notranjih del, spada pod avstrijsko sodišče in je smatrati enakim vsaki domači družbi.

Zavaruje se pod najugodnejšimi pogoji vsaka škoda

po požaru in streli

povzročena na poslopijih, premičninah in zalogah raznega blaga, kakor tudi na poljskih pridelkih in živini, tudi na paši po streli poškodovani, proti vplačevanju zavarovalnine,

kakor je cenejša nima nobeno drugo društvo.

Vsaka škoda se najhitreje cent in tako izplača.

Pojasnila dajejo in naročajo sprejemanje v vsakem ve

Fotografični atelijé na sv. Petra cesti št. 27 L. Krema.

Solidna in cena izdelava slik vsake velikosti.
Izložbe: na Sv. Petra cesti, v Prešernovih
ulicah in v „Zvezdi“.

Največja zaloga navadnih do najfinješih
otroških vozičkov
in navadne do najfinješe
žime.
M. Pakič
Ljubljana.
Neznamen naročnikom se pošilja s
povzetjem.

Josip Reich
likanje sukna, barvarija in
kemična spirálnica na par
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča
delna.
Postrežba točna. — Gene nizke.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke
je vedno na izberi.
Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamenjujo. Pri zunanjih naročilih bla-
govoli naj se vzorec vposlati.

Klobuke

najnovejše jačone
priporoča po najnižji ceni

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.

Kompanjon

Mlademu, marljivemu možu, ki je več nemškega jezika, se nudi pri-
luka, da si pri nekem tukaj se nahaja-
jočem, kako koristnosnem in brez-
konkurenčnem izdelovanju konsumnih
izdelkov, z udeležbo 3000 gld. oskrbi
letnih dohodkov najmanj 2000 gld. in
zagotovljen obstanek. (1651-2)

Cenjene ponudbe pod „Prihod-
njost“ na upravnštvo »Slov. Naroda«.

Iz proste roke se proda
enonadstropna

hiša

v Otočah na Gorenjskem tik železniške postaje. Okrog hiše je velik vrt
in tik vrtu njiva, na katero se poseje 1½
mernika. Hiša je zelo pripravna za go-
stilničarje, ker se v njej zaradi romarjev
in izletnikov že več let z uspehom izvršuje
gostilniška obrt.

Podrobnosti se lahko izvedo vsak
čas pri lastnici hiše Rozaliji Žumer
na Javorniku (Gorenjsko) št. 9. (1642-2)

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste

kakor tudi (2626-66)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki cenl pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

GRIČAR & MEJĀC

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9
vljudno naznanjata, da ostane
prodajalna do 15. sept. t. l.
ob nedeljah in praznikih zaprta.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na
Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušč za lovce in strelo po najnovejših
sistemi pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuše-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
(96) vani ceniki zastonj. (28)

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali sprejme se
tako pri tvrdki (1622-3)

Slavinec & Šeleker
Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo
najbolje (1042-12)
renomiranih

Dürkopp - koles
in

Waffenräder.

Prediva

vsako množino kupim po

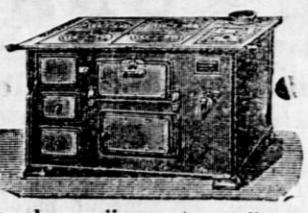
28 gld. 100 kg., kar se

ga določi do 23. t. m.

Anton Kolenc v Celju.

(1649-4)

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd.
Priznano izborni fabrikat. Jako veliko se prističi
na kurjavci. (780-32)

Dobiva se v vsaki večji železniški trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč, Triumph

S. Goldschmidt & sin

Weis na Gorenje Avstrijskem.

Vničujte
m u h e

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-127)

Najboljše sredstvo je amerikanski

Tanglefoot

ki se dobri v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom
razpošilja zasebnikom

prva tovarna za ure v Mostu

HANNS KONRAD

eksportna hiša ur in zlatnine

Most (Brück) štev. 64 Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka ... gld. 375

Prava srebrna remontoarka ... 580

Prava srebrna verižica ... 120

Nikelnasti budilec ... 195

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebre medaile razstav ter tisoč

priznalnih pisem. (2758-61)

Katalog zastonj in postnina prosto.

Kdor hoče piti ceno in dobro vino,
zglaši naj se
v gostilni Josipa Mačka v Krojaških ulicah.

Ravno tam toči se tudi izvrstno, vedno sveže (1648-2)

Dreherjevo marčno pivo, liter 40 vinarjev.

Za izvrstno in točno postrežbo jamči (1691-1)

Josip Maček, gostilničar.

N. CI 775/2/1.

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji razglaša:

Vsled prošnje **Hermine Schink, Marije Bayr, Marije Godec in Antonije Birolla** se dovoljuje **prostovoljna sodna prodaja** preje gosp. **Ivanu Schink-u** lastnega zemljišča vlož. št. 96 k. o. Loke (pri Zagorju) t. j. stavb. paro. št. 99/2 s hišo št. 14 v Lokah pri Zagorju in z gospodarskimi poslopji (cenilna vrednost 2600 K) kot jedno skupine, in parc. št. 177/1, 177/2, 177/3 in 178/2 s hišo št. 15 na Lokah pri Zagorju gospodarskimi poslopji, dvoriščem in vrtom (cenilna vrednost 10.000 K) kot druge skupine. Ta prodaja se po predloženih dražbenih pogojih izvrši **dne II. avgusta 1902** na Lokah pri Zagorju.

Popis posestva, zemljevidni ekstrakt in dražbeni pogoji se smejo vpogledati ob uradnih urah pri sodišču in se bodo ob začetku dražbe še posebej naznanili. Izkličeta se ti skupini najprej posebej in potem tudi v celoti za cenilno vrednost kot vzkliceno ceno 2600 K in 10.000 K oziroma skupaj 12.600 K.

Prostovoljna sodna dražba nima nobenega vpliva na obstoj eventualnih vknjiženih bremen.

Litija, dne 16. julija 1902.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji.

Jaz sem najlepša!?

more vsaka dama reči, ki si keni kak komad izmed prekrasnih,
v istini čuda lepih oblek v

„Angleškem skladnišču oblek“
v Ljubljani, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste 3.

Istotam se dobi tudi vsa druga najmodernejša
konfekcija za dame, gospode in otroke

za jako nizke tovarniške cene.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

(1682-1)

AUG Agnola

Dunajska cesta 13.

Velika zaloga
stekla

porcelana svetilk

zreal i.t.d.

!!! Najnižje cene !!!

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani.

Lastnik M. Mardetschläger, lekarnar in kemik

priporoča:

Pristeno preparirano olje iz litovnih jetar,

prijetnega okusa in, dobro deluječe,

1 stekl. 1 K. 1/4 stekl. 70 h. — China

zelensata malaga, po izpriranem in naj-

kričistino in krepčalno sredstvo, —

Obvezno kroglice, 1 zav. 80 h. — Fra-

nski proti kašici, 1 zav. 1 K. — Domajste-

selodne žepljice, 1 stekl. 20 h. 6 stekl.

1 K. — Esence proti kurilom, desom in

obj. dober delujot, po 80 h. in 40 h. —

Vsa obvezna, kirurgična in zavarovalna

potežitvene najbolj po ceni. Oddajalec

mangum boviniscam, zdravnikom in

babičcam.

Izdelovanje sedovice, Ilmo-

nade, sokov itd.

Skladnišča vseh medicin, specjalitet in

vsem novih in izpritanih zdravil.

Vse olajave stare tvrdke J. Sloboda

ostanjo v Veljni.

Izdelovanje sedovice, Ilmo-

nade, sokov itd.

Skladnišča vseh medicin, specjalitet in

vsem novih in izpritanih zdravil.

Vse olajave stare tvrdke J. Sloboda

ostanjo v Veljni.

Glavni trg

št. 21.

Glavni trg
št. 6.

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Prodaja moke

In raznovrstnih živil.

Prodaja drv in oglja.

Stari trg štev. 32.

Ostanki

za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5.

29

Najboljše črnilo svetá.
Kdor boče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naš kupuje samo
Fernolendt,
čreveljsko črnilo;
za sveta obutala samo
Fernolendt crème za
naravno usnje.
Dobiva se povsodi.
C. kr. priv.
tovarna ustanov. I. 1832
na Dunaju.
Tovarniška zaloga: (1161-10)
Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.
Radi mnogih posnemanj brez vrednosti paz
nej se natančno na moje ime
St. Fernolendt.

Pred viharjem varni, samodelno se uravnajoči
motori na veter
za zajemanje vode iz globoko ležečih vrelcev za mesta, občine, graščine, tovarne, vrtove, za napeljevanje vode na njive in travnike itd. na vsako višino in daljavo, ki brez vsakih drugih stroškov zajemajo vodo. — Naprava
vodovedov,
kopalnic, klosetov, vodomotov, samodelnih napajališč itd. Proračuni in prospekti gratis in franko.
Ant. Kunz v Morav. Granicah
(Mähr. Weisskirchen) Moravsko.
Največja in najstarejša slovenska specialna tovarna za
vodovede in sesalke v državi. (1459-4)

RONCEGNO

Maj oktober, 535 m nad morjem, slavnoznameno
železito-arzenovo kopališče
1½ ure od Trento oddaljeno. Železnica Trento-Roncagno-Tezze. (905-13)
(Anemija, kloroz, malarija, ženske, poltna, živne bolezni, Diabetes, oslabelost.)

Uredba I. vrste.

Čudo krasna lega, obdana z 80.000 m² velikim, senčnim parkom starega smrečja. Novo opremljene svetlobne in hidroelektrične kopeli, zander aparati, popolna hydroterapija, 200 sob in saloni, električna razsvetljiva, lastni vrele za pitno vodo. Planinsko, suho podnebje, središče za izlete, športi. VIII. međunarodni lawn-tennis turnir, dobitki 2000 K. Vsak dan 2 kopališča koncerta. Kompletno preskrbljenje od 11 K naprej. Medicinsko vodstvo ima dr. A. Gazzoletti. Pojasnila in prospetti daje gratis ravateljstvo.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.

**Papir za svalčice
brez glicerina
in cigaretné
stročnice**

AID
premiano z zlato kolajo na Dunaju 1902.
Najboljši izdelek sedanjega
časa!!

Dobiva se v Ljubljani v prodajalnicah
špecialitet:

Vaso Petričič, Anton
Krisper, Mestni trg, Ivan
Kordik, Prešernove ulice. 1550-7

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno jednakomerni, vse od avstrijskega, društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno **započ.**

Priporočila in spričevala
raznih uradov in najsivovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: (924-14)

— Dunaj, I., Maximilianstrasse 9. —

Henrik Kenda Ljubljana. (1376-11)

**Krasne najnovježje svile za prati in elegantne
trpežne Svilene foulard obleke so ravno
**** v veliki izberi dospele. ******
Czerci na zahtevanje franko proti vrnitvi.

Tovarna pečij in raznih prstnih izdelkov **Alojzij Večaj**

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarskim
mojstrom in stavbenikom
svojo veliko zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstnih

pečij
in najtrpežnejših
štětilnih ognjišč
lastnega izdelka, in sicer ru-
javih, zelenih, modrih, sivih,
belih, rumenih i. t. d. po
najnizjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
(32) nine prosti. (29)

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogu **pušk najnovježih sistemov in najnovježne vrste,** revolverjev itd. vseh pripadajočih rekvizitov in muničije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

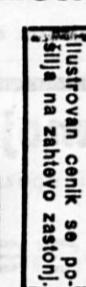
katero izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lähkote in priročnosti vsakuev najbolje priporočajo.

Ker se počasno z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče **naročbe in poprave** točno,
solidno in najcenejše.

Z velespoštvovanjem (105-29)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

K sezoni

Ilustriran cenik se po-
šilja na zahtevo zastoni.

Ilustriran cenik se po-
šilja na zahtevo zastoni.

Suchard MILKA

čokolada iz čiste smetane
v tablicah in zvitkih.

Smetane jako bogata
mlečna čokolada.

Najnovježje iz svetovnoslavne
tovarne za čokolado

PH. SUCHARD. (101)

„Andropogon“

(Iznajditej P. Herrmann, Zgornja Polskava)
je najboljše, vsa pričakovanja prekašajoče **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčena neškodljiva tekočina, ki zadrži izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.
* Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele. *
Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu

Vaso Petričić-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkočevi v Ljubljani in g. A. Rant v Kranji.
Dobiva se tudi v Novem mestu v lekarni „pri angelju“.

Preprodajalc popust. (506-20)

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS v Ljubljani

Zaloga in pisarna:

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

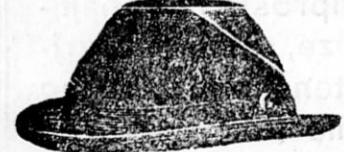
Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke
najnovejši façone
priporočam po nizki ceni.
J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Darila za vsako priliko! **Frid. Hoffmann**

— urar —

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilnik in salo-
nskih ur, vse samo
dobre do najfinje-
kvalitete po nizkih
cenah.

Inovosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.

Popravila se izvršujejo najčoče.

Optični zavod J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih očal, lovskej
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja

monogramov

za zaznamovanja perila.

Zaloga

grammophonov
ki igrajo izrecno močno in natančno.

Pri nakupovanju suknenega in manu- fakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah štev. 4.

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Važno! Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča, ovetje, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni pršaški, rible olje, redilne in posipalne moke za otroka, dišave, mla in spletne predmete, fotograflečne aparate in potrebnalne, kirurglečne obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumna in konjaka. — Zaloge svezih mineralnih voda in soli z kopel. 29

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvoja sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno spno itd. Vnana naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šenburgo ulice št. 3

-ovi Šivalni stroji

so najboljši.

To siši sicer kupec o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve, kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj, kako isti Šiva, toda jaz sem se v dveletnem svojem poslovanju v Pfaffovi tovarni za šivalne stroje, kakor tudi v raznih tovarnah Nemčije in Avstrije uveril, da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno, kakor s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10letnih rabi

še vedno brezsumno.

Pfaffovi šivalni stroji so nepresegljivi za domačo rabi in za obrtno namene.

Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje ter se poučuje brezplačno.

Pfaffovi šivalni stroji se prodajajo z enomesecno poskušnjo ter s pismenim jamstvom za 10 let.

Nihče naj ne zamudi pred nakupom si ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloge Pfaffovih šivalnih strojev v Ljubljani, Sv. Jakoba trg

F. TSCHINKEL.

(170-12)

Popravljajo se vse vrste šivalnih strojev in koles najcenejše.

Gospodje pekovski mojstri pozor!

Pekovske mojstre tukaj in na deželi opozarjam, da sem prevzel za Kranjsko zalogu

„Maltosen“

ki se rabi tako kakor „Diamalt“ samo to prednost ima, da je nepokvarljiv, ker obstaja iz moke in je mesece rabljiv.

Pošiljam ga vsak dan pekovskim mojstrom na deželo po poštnem povzetju in sicer po 1 K 20 h brez poštnine od 5 kg naprej; tukajšnjim pekovskim mojstrom ga prodajam po 1 K 12 h od 5 kg naprej; 1 kg stane 1 K 20 h. Naročila pošiljam tudi na dom.

Priporočam se s spoštovanjem

Ivan Žagar, pek

Ljubljana, Dunajska cesta.

Dr. Vladimir Ravnhar
posluje kot
kazenski zagovornik
na Miklošičevi cesti št. 26
v pisarni (1678-2)
advokata dr. Josipa Furlana.

Velika zaloga
Styria-, franco-
skih Peugeot-,
Stefanie-koles

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

Pneumatik

katere nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.

Zastop dverne tvrdke bratov Stingl na Dunaju.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih:

„Glasbena Matica“ ter „Filharmonično dru-
štvo“ v Ljubljani.

Lastna delavnica za popravljanje.

FRANJA MERŠOL

* Ljubljana *
Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, kako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarje se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa-
keršno blago. — Zunanjega naročila se izvršujejo točno in ceno.

Fran Bergant

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6
nasproti cerkve sv. Jakoba
priporoča svojo

špecerijsko in delikatesno

Na debelo. Na drobno.

Špecialitete:

Doma žgana kava.

Šunke in salame.

Garantirano pristen rum,
konjak, ruski čaj ter
raznovrstna južna vina.

Partija boljšega manufakturnega blaga

(večinoma za moške obleke) v približni vrednosti
4000 K je za nizko ceno na prodaj.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema g. Ivan Pintar v Ljubljani, Soteska
št. 10, in sicer do 23. julija t. l.

(1689-1)

Slovita pristna bizejlska naravna vina!

Priporočam gg. interesentom večjo količino svojega 1901 lastnega vinskega pridelka in ob enem tudi letošnjo trgatev.

Kupcu je dano na prostvo voljo, biti pri trgatvi, da sam vodi na licu mesta sortiranje.

Prevzetje vina se vrši v vinogradu Bizejlsko proti takojšnjemu plačilu.

Ob enem se kupijo stari, dobro ohranjeni vinski sodi od 15 do 60 hektolitrov.

Ponudbe naj se pošiljajo upravnemu „Slov. Naroda“ pod „Mengiška pivovarna“.

(1662-2)

Razglas.

Na Teriškem gradu (Ruckenstein), železniška po-
staja Sevnica, se bode potom

prostovoljne dražbe

prodajalo

in sicer:

v ponedeljek, dne 21. t. m.:

10 krav in telic, 6 volov in juncev, 2 konja, 6 prešičev, razni vozovi ter drugo gospodarsko orodje, dalje okoli 90 veder dobrega dolenjskega vina, nekaj sadnega mošta ter okoli 30 velikih in malih dobro ohranjenih vinskih sodov ter raznovrstno žito;

v torek, dne 22. t. m.:

hišna oprava za 16 sob od priproste do najfinješje, razne omare, postelje, mize, stoli, pregrijnjala, zastori, klavir, bilard, fine stenske ure, razno jedilno orodje ter perilo itd.;

v sredo, dne 23. t. m.:

vsi poljski pridelki na njivah in tudi druga košnja na travnikih.

Dražba se prične vsakokrat ob 9. uri zjutraj.

(1621-4)

Novi ceniki s koledarjem se dobre

Velika zaloga (114-55)

Styria-, franco-
skih Peugeot-,
Stefanie-koles

Pneumatik

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

katere nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

brezplačno ter poštne proste.

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

Velika zaloga (114-55)

Styria-, franco-
skih Peugeot-,
Stefanie-koles

Pneumatik

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

katere nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.